

Upravnstvo. Ljubljana, Knafljeva c.
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica števil. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Iz latinske Amerike

Interesantno je opazovati, kako po-
lagoma posega notranja politična bor-
ba iz Španije v področje ameriških la-
tinskih držav. Latinski svet v Ameriki
je ostal v idejnem in kulturnem pogle-
du še vedno dokaj povezan s špan-
skim, dasi se je od njega povsem ločil
v teritorialno političnem smislu. Zato
je povsem umljivo, da je krvava držav-
javljanska vojna na Španskem metala
silne sence tudi na latinske ameriške
države in povzročala marsikje ločitev
duhov po obeh glavnih španskih tabori-
h, dasi ne v toliki meri, da bi postalo
odločujoče za mednarodnopolitične
odnosje.

Odkar se je začela nagibati zmaga
na Francovo stran, se je začelo tudi v
latinski Ameriki krepkeje uveljavljati
falangistično gibanje. Španska oblika
fašističnega političnega stremjenja se
je vedno bolj intenzivno in sistematično
propagirala tudi po ameriških državah,
kjer dominirata špansčina in
portugalščina. Falangisti dvigajo glave
zlasti po središčih latinske Amerike,
kar v rastoči meri vzbuja pozornost
političnih krogov. V nekako isti meri
pa raste tudi odpor zoper falangizem,
kar ustvarja gotove politične napetosti.
Zlasti se opaža naraščanje te napetosti
v zadnjih tednih, ko prihajajo
v latinsko Ameriko begunci iz repu-
blikanskega tabora Španije. Često se
zdi, kakor da se bo notranja borba iz
Španije prenesla čez Ocean ter se v
drugih obliki nadaljevala tamkaj, kar
pač ne pomeni prav nič razveseljeve
perspektive za ameriški svet. Ni se te-
daj čuditi, da so začele oblasti ameri-
ških španskih držav po vrsti nastopati
zoper falangistično gibanje in mno-
žijo se odredbe, s katerimi se zabra-
njujejo prireditve fašističnega značaja
in preprečujejo organizirana falangistična
propaganda.

Ameriške latinske države so v po-
litičnem in gospodarskem pogledu do-
kak zaostale, posebno nekatere. V njih
je zato že od nekdaj močno udomačen
običaj pučev in prevratov, v katerih
si vodje bodisi določene politične stranke
ali manjše skupine osebnega značaja
prilastijo s silo oblast ter izvršijo
vlado več ali manj diktatorsko,
pri čemer pa navadno vedno manjka
na široko zasnovana opora temeljnega
političnega gibanja. V takem ozračju
je vedno možnost, da padejo falangi-
stična semena na rodovitna tla in da
jih izrabijo ambiciozni politiki za svo-
je cilje. Pravkar so javili politični pre-
vrat v Boliviji. Podrobna poročila bo-
do pokazala, če ne gre tudi tu za po-
jav naznačenega značaja. Podobnih
primerov je pokazala zgodovina latin-
ske Amerike že več. Ni tedaj zavračati
možnosti, da bo kljub ameriški de-
mokratičnosti falangizem dosegal tu in
tam uspehe, gotovo pa povzročal hu-
da trenja.

Med faktorji, ki se pri tem zavirajo-
če uveljavljajo, je splošna mednarodna
konstelacija. Kakor je izpričal silen
odmev, ki so ga imeli Rooseveltovi
nastopi, zlasti zadnji s poslanico,
med latinskimi ameriški državami,
latinski svet v Ameriki ni za orienta-
cijo, ki bi bila v nasprotju z demokra-
tičnim pravcem velike severne velesile
in njenih evropskih prijateljev. Zato
je povezanost falangistov s totalitar-
nim taborom v Evropi za Ameriko,
tudi za latinsko, jako nepopolna,
zlasti še, ker se iz neznanega vira vedno
na novo pojavljajo vesti o raznih
evropskih načrtih zdaj na škodo te,
zdaj na škodo one južno ali srednje-
ameriške države. Bilo je tako lani v
Braziliji, ki je sprito tega skoro preki-
nila svoje odnose z Berlinom. Malo
kasneje je bila slična afera v Argen-
tini in Čilu. Čeprav se take vesti od
prizadetih evropskih strani vedno sproti
energično demantirajo, vendar močno
izpodkopavajo kredit falangistom
in njihovi ameriški somišljeniki trdi-
jo, da bi imeli lažje delo, ako bi se v
Evropi general Franco ne vezal na no-
ben tabor, temveč se orientiral v po-
polno nevtralnost.

Prav posebno kočljivo pozicijo v di-
lemah sodobnih notranjih in medna-
rodnih problemov ima Mehika. Tam-
kaj je na krmilu vlada, ki jo vodi ge-
neral Cardenas in ki vrši v notranjosti
velike socialne in gospodarske re-
forme. Njene simpatije so odločno na
strani demokratičnega tabora. Toda
ista vlada generala Cardenasa se je
zapletla v spor prav z vodilnimi držav-
nimi demokratičnega bloka, z Ameri-
ko in Veliko Britanijo. Spor je že do-
kaj star. Tiče se petrolejskih vrelcev
v Mehiki in je nastal s tem, da je me-
hiška vlada kratkoročno razstila ino-
zemске lastnike petrolejskih virov in
prevzela proizvodnjo v lastne roke.
Doselej se še ni posrečilo poravnati
spora, iz katerega se porajajo za Zedi-
njene države in Anglijo že prav ko-
čljive posledice. Mehika vlada je namre-
č začela iskati za svoj petrolej nove
odjemalce, ki jih seveda ni bilo težko
dobiti, saj so Italija, Nemčija in Ja-

VZTRAJNO DELO ANGLEŠKE DIPLOMACIJE

Seja vlade — Novih pogajanj z Nemčijo zaenkrat ne bo — Dosedanji potek pogajanj z Rusijo — Glede Gdanska prepuščajo Angleži vso odločitev Poljakom

London, 2. maja. b. V tukajšnjih poli-
tičnih krogih živahno razpravljajo o več-
rajšnji seji vlade, na kateri so se ministri
posvetovali med drugim o mednarodnem
polažu po Hitlerjevem govoru, o uvedbi
obvezne vojaške službe, o stanju posveto-
vanj z Rusijo in Turčijo ter o palestin-
skem vprašanju. O seji ni bilo izdano
uradno sporočilo.

V vladnih krogih prevladuje mnenje, da
je Hitler slej ko prej trdno odločen nade-
ljevati svojo dosedanjo politiko in da spi-
čo tega ni nade, da bi se mogla sporna
vprašanja urediti s pogajanj na osnovi
Rooseveltovih predlogov. Zato je po mne-
nju teh krogov dograditev in ojačenje an-
gleško-francoskega varnostnega sistema
edina možnost, ki še preostaja zapadnim
velesilam, ako hočejo zaščititi svoje inte-
rese. Hitlerjeva načela o ureditvi Evrope
se zde Angležem nesprejemljiva.

Novih pogajanj z Nemčijo zaenkrat ne bo

Veliko se v tukajšnjih političnih krogih
razpravlja o besedilu obeh not, ki ju je
nemška vlada poslala angleški in poljski
vladi v utemeljitev odgovora nemško-an-
gleškega pomorskega sporazuma iz leta
1935 in nemško-poljske pogodbe iz leta
1934. Iz njunih besedil sklepajo, da si je
Nemčija v zadnjem času zelo prizadevala,
da bi razbila zveze evropskega zapada z
evropskim vzhodom, ker je za primer obo-
roženega spopada hotela preprečiti nevar-
nost nastanka dveh bojišč. Iz tega pa iz-
vajajo Angleži zaključek, da je sedaj iz-
popolnitev teh zvez med zapadom in vzhod-
om največja naloga Anglije. Zato v
poučenih krogih izključujejo sleherno mož-
nost novih pomorskih pogajanj med Angli-
jo in Nemčijo, enako pa tudi glede Poljs-
ke dvomijo, da bi se hotela v spremenje-
nem polažu, ki je nastal po Hitlerjevem
govoru, znova pogajati z Nemčijo.

Potek pogajanj z Rusijo

Kolikor manjše pa je zanimanje za po-
gajanja z Berlinom, tem bolj narašča za-
nimanje za pogajanja z Rusijo, ki so po
splošni sodbi že zelo napredovala. Ruski
poslanik Majski je imel po svojem po-
vratu iz Moskve že več razgovorov z
zunanji ministrom Halifaxom. O poteku
pogajanj z Rusijo se je moglo izvedeti
danes sledeče:

Ko sta se Anglija in Francija odločili
za jamstva Poljski in Rumuniji, sta po
svojih zastopnikih vprašali v Moskvi,
kakšno podporo bi tema dvema državam
v primeru vojne nudila tudi Rusija. An-
gleška želja se je omejila le na podporo
in orožje in deloma na letalsko pomoč.
Rusija je na ta vprašanja odgovorila s

protipredlogi. Potrdila je med drugim sta-
lišče Londona in Pariza, da je z novimi
jamstvi Poljski in Rumuniji posredno za-
varovana tudi zapadna ruska meja, opo-
zorila pa je na zaščitne pomanjkljivosti
na Baltiku in je zato izrazila željo, naj bi
Anglija in Francija jamčili meje tudi Lit-
vi, Estonki in Letonski, nakar bi bila tu-
di Rusija pripravljena na protisluge.
Rusija bi v tem primeru sklenila z za-
padnima velesilama pravo vojaško zvezo,
ki bi avtomatično delovala tudi v primeru
morebitnega posrednega ogražanja Angli-
je in Francije preko Nizozemske, Belgije
in Švice, medtem ko bi od Anglije in
Francije zaščitnim državam na evrop-
skem vzhodu tudi ona dala enaka jam-
stva. Ta sistem bi bil že zaključen, ako
se ne bi bili pojavili rumunski in poljski
pomisleki proti ruski oboženi intervenciji.
V Londonu pa pričakujejo, da bo
mogoče tudi iz te zagate najti izhod, in
sicer na ta način, da bi se Rusija zave-
zala nuditi Poljski in Rumuniji v primeru
vojne samo ono pomoč, ki bi jo ti dve
državi sami zahtevali. Zdi se, da so se
poljski pomisleki proti ruski pomoči po
odpovedi poljsko-nemške pogodbe zmanj-
šali.

Daljni vzhod ni ovira

O vključitvi Daljnega Vzhoda v voja-
ško zvezo z Rusijo ni govora, ker tega
vprašanja nihče izmed udeležencev ne
postavlja, niti Rusija sama ne, ker ne
želi, da bi s takim prenašanjem korakov
pahnila Japonsko v vojaško zvezo z Ita-
lijo in Nemčijo. Ako bo Japonska hotela
nekega dne likvidirati svojo kitajsko za-
devo, ji bodo velesile pomagale, drugače
pa bodo še naprej Kitajcem nudile novo
pomoč. Po mnenju Rusov japonske ne-
varnosti ni več.

Na splošno presojajo tu potek pogajanj
z Rusijo vedno bolj optimistično. »Sunday
Times« in mnogi drugi listi pišejo, da so
dejansko že tik pred zaključkom in da
bosta angleška in francoska vlada podali
o njih važne izjave bržkone še ta teden.

Anglija in Gdansk

V nasprotju z nekaterimi inozemskimi
govorilnicami, da je Anglija nasvetovala
Poljski popuščanje in vprašanje Gdanska
in koridorja, zatrjujejo v tukajšnjih urad-
nih krogih, da v tem vprašanju slej ko
prej Poljska sama odloča, ali naj se spre-
membe v Gdansk smatrajo za kršitev
njenih življenjskih interesov in s tem za
utemeljitev avtomatične angleške pomoči
ali ne. Angleži, tako poudarjajo v teh
krogih, ne žele biti bolj poljski od Polja-
kov samih, toda v nobenem primeru tudi
ne manj poljski od njih.

Prvi angleški uradni odgovor kancelarju Hitlerju

Izjave ministra lorda Chatfielda na javnem shodu

London, 2. maja. br. Minister za koor-
dinacijo narodne obrambe Chatfield je
imel sredi danes na nekem zborovanju govor,
v katerem se je dotaknil tudi nekaterih iz-
jav, ki jih je podal Hitler v svojem go-
voru v petek na seji nemškega državnega
zboru. To so bile prve angleške uradne
izjave glede Hitlerjevega govora in med-
narodnega položaja, ki je po tem govoru
nastal. Zato so vzbudile v angleških po-
litičnih krogih tem večjo pozornost.

Lord Chatfield je v svojem govoru
opozoril, da je Velika Britanija dala ne-
katerim evropskim državam jamstva pro-
ti napadom, ki jih te države ne bi izvale.
Če Nemčija nima namena kogarkoli na-
pasti, zlasti pa ne onih držav, ki jim je
Anglija zagotovila svojo takojšnjo pomoč.
Angliji pač nikoli ne bo treba izpolniti
podanih garancij. Sploh si je težko pred-
stavljati spor med Veliko Britanijo in
Nemčijo. Angleži ne sovražijo Nemcev,
toda angleški narod se je odločil, da ne
bo dopustil izvedbe nikakih nemških za-
hlev na račun drugih. Druge države imajo
prav tako pravico do življenja in raz-
voja, kakor Nemčija in Velika Britanija.
Obžalovati pa je treba, da je Nemčija
odpovedala obe znani pogodbi, pomorsko
z Anglijo in nenapadalo s Poljsko, o ka-
terih je Hitler še malo prej dejal, da
predstavljata dva glavna stebra evrop-
skega mira.

Nazadnje je lord Chatfield izjavil, da so
zadnji dogodki strnili angleški narod v
disciplinirano in odločno enoto. Velika
Britanija more s svojimi ukrepi o vojaški
službeni obveznosti in povečanju prostovoljske
teritorialne armade že v nekaj

tednih postaviti na noge vojsko, ki bo
šela preko enega milijona ljudi.

Sprejemi v zunanjem uradu

London, 1. maja. AA. (Reuter): Po da-
našnji seji vlade je zunanji minister lord
Halifax sprejel francoskega veleposlanika
Corbina in grškega veleposlanika v Londonu.
Tudi odpravnik poslov nemškega vele-
poslaništva Kordt ter portugalski in šved-
ski poslanik so prišli danes v Foreign Office.
Sbiliti v Včz eniatr rdgove umihwy bfskpx

Nemški poslanik Dirksen se vrne v London

London, 2. maja AA. (Reuter) Tu pri-
čakujejo, da se bo konec tega tedna vrnil
v London po šesttedenski odsotnosti nem-
ški poslanik Dirksen.

Ruska debata v parlamentu

London, 2. maja. AA. Chamberlain je
v spodnjem domu izjavil, da že nekaj ted-
nov potekajo pogajanja s sovjetsko vlado
in z vladami ostalih prizadetih držav. Za
časa teh razgovorov so bili stavljeni razni
predlogi in protipredlogi z obeh strani.
Z ozirom na to, da razprava še ni končana,
ni treba izdajati kakih podrobnosti.

Voditelj delavske opozicije Attlee, ki je
nato spregovoril, je pripomnil, da se mno-
gi zaskrbljeni zaradi počasnega napredo-
vanja teh razgovorov in da angleška vlada
ne pospešuje teh pogajanj, kakor bi mogla.
Chamberlain je v odgovoru izrazil upanje,

vam protikomunističnega pakta. Tako
na primer je v načrtu naprava posebn-
ne napeljave, s katero bi odvajali nafto
v luko na Tihem oceanu, kjer bi jo
nakladali Japonci na svoje ladje. Vse
to pa kaže Mehiko kot dobaviteljico
dragocene surovine onemu taboru, s
katerim Cardenasove vlade nikakor ne
vežejo politične simpatije. Prav tako
je na drugi strani čim dalje močnejši
odpor zoper sedanje razmere. In tako
ni čudno, če se množijo zahteve po ob-
novi poskusov, kako vendarle doseči
poravnavo in likvidirati spor, ki se je
tako rekoč že noč prelevil v medna-
rodnopolitično kombinacijo.

da Attlee sam gotovo ni prepričan o tem,
kar je pripomnil. Prepričan sem, da Att-
lee ne želi ustvarjati nesoglasja med sov-
jetsko in angleško vlado. Mi vodimo raz-
govore v popolnoma prijateljskem duhu.
Treba je proučiti številne podrobnosti, na
drugi strani pa moram obveščati o tem
tudi ostale vlade. Zagotavljam spodnje-
mu domu, da bom podal izjavo, čim bom
imel kaj povedati.

Vljudnostni obisk Hendersona pri Ribbentropu

London, 2. maja. AA. Reuter poroča iz
Berlina: Danes opoldne je angleški velepo-
slanik v Berlinu sir Henderson obiskal nem-

škega zunanjega ministra v. Ribbentropa.
Ta obisk je bil vljudnostnega značaja z
ozirom na vrnitev siru Nevilla Hendersona
iz Londona in ni bil — kakor izjavljajo —
v nobeni zvezi z govorom nemškega kance-
larja Hitlerja.

V Ameriki še vedno čakajo na nemški odgovor

Washington, 2. maja. br. Državni tajnik
za zunanje zadeve Cordell Hull je včeraj
novinarjem izjavil, da se izročitev prepisa
Hitlerjevega govora ameriškemu poslani-
štvu v Berlinu še ne more smatrati za Hit-
lerjev odgovor na Rooseveltovo poslanico.

V petek bo Poljska odgovorila Nemčiji

Na enak način kakor Hitler Rooseveltu bo tudi Beck odgovoril javno na seji poljskega sejma

Varšava, 2. maja. AA. (Havas). Pred-
sednik vlade Skladkowski, predsednik se-
nata Kwiatkowski in predsednik sejma
Makowski so imeli danes opoldne daljšo
konferenco. Mislijo, da so na sestanku
sklenili, kdaj in kako bo zunanji minister
Beck podal v sejm svoj ekspoze. Varšav-
ski večerniki pišejo, da so dokončno skle-
nili, da bo zunanji minister Beck podal
svoj ekspoze v petek 5. t. m. Beckov go-
vor, ki bo obenem odgovor Nemčiji, bodo
nabrašale vse poljske radijske postaje in
prejale tudi druge.

Listi pišejo, da se ima jutri pripeljati
v Varšavo nemški poslanik Moltke, ki je
že 6. aprila odšel v Berlin. Nekateri listi
menijo, da Moltke ne bo imel priložnosti
sestati se z zunanji ministrom Beckom,
preden bo le-ta imel svoj ekspoze v sejm-
u.

Tudi poljski berlinski poslanik Lipski
se je pripeljal v Varšavo. V Berlin se bo
vrnil šele po Beckovem govoru.

Varšava, 2. maja. o. Poluradna »Gazeta
Polska« potrjuje, da bo zunanji minister
Beck odgovoril kancelarju Hitlerju pri-
hodnji petek v poljskem sejmju. V ostale
nemški listi še nadalje napadajo
Nemčijo ter pozivajo prebivalstvo k de-
narnim žrtvam za obrambo poljske neod-
visnosti. Listi pripisujejo posebno važ-
nost dejstvu, da je predsednik republike
dobil izredna finančna pooblastila za na-
bavo vojnih potrebščin brez prejšnje odo-
bitve parlamenta.

Povečane poljske zahteve za Gdansk

London, 2. maja. v. Današnji listi ob-
javljajo dolga poročila o stališču Poljske
v gdanskem vprašanju. Pravo senzacijo
so vzbudile vesti posebnih varšavskih po-
ročevalcev, da namerava Poljska kot od-
govor na edpoved pogodbe iz leta 1934
staviti v konkretni obliki svoje protizah-
teve glede Gdanska. Tako se govori, da
bo zahtevala protektorat nad svobodnim
mestom in okolico, dovolitev vojaških po-
sadek in policije na gdanskem ozemlju ter
primerno spremembo v sestavi gdanskega
senata, v katerem imajo sedaj večino na-

rodni socialisti. Poročevalci pripominjajo,
da se je Poljska odločila za postavitev teh
zahtev zato, da ž njimi parira nemške
zahteve, ker so v Varšavi po dosedanjih
izkušnjah mnenja, da se da samo s tako
taktiko odvzeti nasprotniku orožje iz rok.

Varšava, 2. maja. AA. Službena agen-
cija Pat objavlja: Nemčija je v zadnjem
času pokazala svoje stališče napram me-
narodnim obveznostim s tem, da si je
prisvojila Klajpedo, da je odpovedala
nemško-angleški pomorski sporazum, ki
ni vseboval nobene klavzule o odpovedi,
ter s tem, da je odpovedala na isti eno-
stranski način sporazum o nenapadanju
med Poljsko in Nemčijo, katerega od-
redbe so predvidevale odpovedni rok 6
mesecev. Težnje Nemčije glede mesta
Gdanska imajo verjetno namen, da Poljs-
sko odstranijo z Baltičkega morja. Toda
vsi vedo, kako velik pomen ima obala te-
ga morja za poljsko državo in njeno bo-
dočnost. Na osnovi tega je nastal tak po-
ložaj, da bo Poljska prisiljena razširiti
svoje zahteve glede garancij svojih prav-
ic v Gdansk.

Zanimive nemške informacije

Berlin, 2. maja. w. Nocojšnji listi po-
ročajo iz Londona: Angleška diplomacija
je v zadnjih dneh zelo aktivna. V ospredju
zanimanja je nemško-poljsko razmerje,
predvsem vprašanje Gdanska in poljskega
koridorja. Kakor poročajo iz Varšave, je
Poljska odločena braniti svoje pravice v
Gdanskju z orožjem. V zvezi s tem opozar-
jajo tudi na možnost razgovorov zastopni-
kov angleškega in poljskega generalnega
štaba. Govori se tudi, da namerava Poljs-
ka zahtevati od Nemčije priznanje poljskega
protektorata nad Gdanskom. Ta protek-
torat naj bi se uveljavil na ta način,
da bi se dosedanji komisar Društva naro-
dov v Gdansk nadomestil s poljskim ko-
misarjem. Razen tega naj bi dobila poljs-
ka vlada pravico veta proti sklepom
gdanskega senata ter pravico do vzdrže-
vanja svojega vojaštva in vojne mornarice
v Gdansk.

Italija bo posredovala med Nemčijo in Poljsko?

Pariška presoja mednarodnega položaja — Zaupna pogajanja med Rimom in Parizom — Gafencu v Rimu

Pariz, 2. maja. c. V pariških diploma-
tskih in političnih krogih sodijo, da se bli-
ža evropska politična kriza vrhuncu. Pro-
blem Gdanska se avtomatično razvija v
kamen preizkušnje obeh taborov. Od »da«
ali »ne«, ki ga bo formuliral v petek poljski
zunanji minister Beck na seji poljskega
sejma, je v glavnem odvisno, kako se
bo razvijal položaj dalje.

V pariških krogih so bolj optimistični ko
kdaj poprej. Z veliko pozornostjo zasle-
dujejo stališče, ki ga zavzema Italija.
Mnogo znakov govori za to, da skuša Ita-
lija pomirjivo vplivati in preprečiti odkrit
konflikt med Nemčijo in Poljsko. V tem
je tudi glavno upanje za ohranitev mira.
Rimski dopisnik »Daily Maila« je objavil
v zvezi s tem senzacionalno poročilo iz
Rima, ki je vzbudilo v političnih krogih
ogromno pozornost. Zatrjuje namreč, da
se vodi med Francijo in Italijo zaupna
pogajanja za sklenitev novega sporazuma
glede razmerja na Sredozemskem morju.
Če se bo izkazalo, da so te vesti točne, po-
tem je vsekakor možno, da pride v naj-
krajšem času do važnih pogajanj. V Rimu
pa zaenkrat ni mogoče dobiti nikakih po-
drobnejših informacij, ker so enako kakor
v Parizu glede tega zelo molčeči.

Veliko pozornost vzbuja tudi zelo zmer-
no pisanje italijanskega tiska v nemško-
poljski napetosti. Italijanski listi objav-
ljajo tako nemške kakor poljske argumen-
te, ne da bi zavzemali kakršnokoli stališ-
če. Vse kaže, da si prizadevajo biti objek-
tivni.

O razgovorih rumunskega zunanje-
ga ministra Gafenca v Rimu se ni nobenih
točnih in zanesljivih informacij. Vse pa
govori za to, da so razgovori rumunske-
ga državnika v bistvu zgolj informativne-
ga značaja.

London, 2. maja. o. V dobro poučenih
krogih trdijo, da je italijanska vlada izro-
čila francoski vladi svoje zahteve glede
železnice proge Džibuti — Addis Abeba,
glede luke v Džibuti, sodelovanje v Sue-
ski družbi, in glede novega statuta Italija-
nov v Tunisu.

Prihod novega angleškega veleposlanika

Rim, 2. maja. AA. (Stefani). Novega
angleškega veleposlanika Percy Loraina,
ki se je danes pripeljal v Rim so sprejeli
in pozdravili na rimskem kolodvoru zu-
nanji minister grof Ciano, višji uradniki
iz zunanje ministrstva in osebe angle-
škega veleposlaništva.

Izredna pooblastila poljskega prezidenta

Varšava, 2. maja. br. Poljski ministr-
ski svet je na svoji današnji seji sprejel
vrsto ukrepov, ki jim pripisujejo tukajš-
nji politični krogi izredno velik pomen.
Pooblastil je prezidenta republike, da do
prihodnjega zasedanja sejma izdaja od-
redbe z zakonsko veljavo, ki se bodo na-
našale na gospodarske, finančne in narod-
no-obrambne zadeve. V finančnem pogle-
du so bila ta pooblastila omejena tako,
da prezident ne bo imel nobene posebne
ingerence na valutna vprašanja.

Poveljnik litovske vojske pojde v Varšavo

Varšava, 2. maja. d. Vrhovni poveljnik
litovske vojske general Rastitis bo v krat-
kem prišel na uradni obisk v Varšavo,
kamor ga je povabil maršal Rydz-Śmigły.

Angleški vojaški zakon

Objavljen in uveljavljen je bil v ponedeljek — Zaenkrat velja za tri leta — Velika pooblastila vladi

London, 2. maja. AA. (Reuter:) Pozno sredi je bil objavljen zakon o obvezni vojaški službi. Vsi mladeniči med 20 in 21. letom so obvezni služiti vojsko razen v primeru nesposobnosti. Popis rekrutov bo izvršilo ministrstvo za delo. Takoj po vpisu bo rekrut zdravniško pregledan, nakar bo dobil poziv za vstop v vojsko. Kadarkoli rok bo znašal 6 mesecev, nakar bo za dobo 3 in pol let pripadal pomožnim enotam ali pa bo dodeljen rezervi. Delodajalci so dolžni sprejeti delavca po odsluženem vojaškem roku nazaj v službo pod istimi pogoji, kakor jih je imel vojak pred odhodom v vojsko. Vojni minister se pooblašča da zadrži gotov odstotek vojakov, ki so končali 6 mesečni rok, še naprej v pomožnih enotah. Ministrstvo za mornarico ima pooblastilo da osnuje posebne rezerve, katerim bodo dodeljeni vojaki, ki so končali šestmesečni tečaj. Zakonski predlog daje kralju pooblastilo, da razširi te odredbe na severno Irsko ter jih eventualno spremeni. Za zdaj se veljavnost zakona verjetno ne bo razširila na Irsko, toda Irci, ki živijo v Angliji, so obvezani enako kakor ostali državljani služiti vojsko. Isto velja za državljane dominionov razen v primeru, ako že pripadajo vojnim enotam katkega dominiona. Na osnovi tega zakona bo poklicanih na vaje okoli 200.000 novakov, ki bod poklicani v 4 rokih, in sicer vsakokrat po 50.000. Zakon bo v veljavi tri leta ter se lahko podaljša od leta do leta.

Chamberlain o pomenu vojaške obveznosti

London, 1. maja. AA. Havas: Predsednik vlade Chamberlain je poslal povodom naknadnih volitev v birminghamskem predmestju Astonu kandidatu konservativne stranke pismo, v katerem med drugim pravi, da je uvedba splošne vojaške obveznosti v Angliji bila nujna zaradi novih obveznosti, ki jih je Velika Britanija prevzela v Evropi. To pa ne pomeni, da bi angleška vlada smatrala, da je vojna blizu. Nasprotno. Vendar pa uvedba splošne vojaške obveznosti pomeni, da smo se odločili, da prevzamemo vse ukrepe, ki bodo potrebni za našo obrambo in za obrambo onega, kar nam je tako drago, svetovnega mira.

Izvoz surovin iz Anglije v Nemčijo

London, 2. maja. br. V angleški spodnji zbornici je trgovinski minister Stanley danes popoldne dal nekaj pomembnih izjav o trgovinskih odnosih z Nemčijo. V zbornici mu je bilo zastavljeno vprašanje, ali se zaloge vojnih potrebščin v Angliji neovirano izpopolnjujejo in ali je angleška vlada v obrambo teh svojih interesov kaj ukrenila proti izvozu vojnih potrebščin v Nemčijo. Na prvi del vprašanja je Stanley odgovoril pritrdilno brez vsake rezerve. Glede drugega dela pa je dejal: Jasno je, da bo angleška vlada v primeru vojne zahtevala zase vse vojne potrebščine, ki se v Angliji izdelujejo ali v Anglijo uvažajo od drugod. Poskus, da se svet razdeli na dva nasprotujoča si tabora tudi na gospodarskem področju na ta način, da se popolnoma prekinjejo vsi gospodarski stiki med njima, pa bi pomenil, da je vojna med njima že absolutno neizbežna.

Prijave pristojnosti

London, 2. maja. AA. (Reuter:) Od 1. januarja do 31. marca letos je bilo sprejetih v redno vojsko 49.000 ljudi, v teritorial-

no vojsko pa 105.000 ljudi. Preteklo leto je bilo v istem razdobju sprejetih v redno vojsko le 33.000, v teritorialno vojsko pa 66.000 ljudi.

Popis vojnih obveznikov v Južni Afriki

Pretoria, 2. maja. AA. (Reuter:) Kakor poroča vojno ministrstvo se morajo vsi moški od 17. do 60. leta vpisati v južnoafriško nacionalno rezervno.

Vojaški položaj Italije

Rim, 2. maja. AA. (Stefani.) Današnji »Giornale d'Italia« prinaša članek svojega ravnatelja Gayda, ki polemizira s člankom nekega tujega lista o mednarodnem položaju Italije. Gayda pravi med drugim, da je bilo nešteto prognoz tujih listov in tujih vojaških strokovnjakov o koncu italijanske-abezinske vojne in o španski vojni. Pisec poudarja, da so dogodki postavili avtorje teh prognoz na laž.

Dalje podčrtava Gayda bistvene elemente italijanske odpornosti in pravi, da Italija lahko mobilizira do 10 milijonov vojakov, italijanska mornarica s svojimi linijskimi ladjami po 35.000 ton in množestvini podmornicami in drugimi lahkami enotami pa razpolaga z izredno modernim materialom. Na koncu naglašava Gayda moč in borbenost italijanske vojske in italijanskega letalstva, ki si je nabralo mnogo praktičnih izkušenj v obeh modernih vojnah v Abesiniji in na Španskem.

General Brauchitsch v Tripolisu

Rim, 2. maja. Glavni poveljnik nemške vojske general Brauchitsch je odpotoval včeraj z letalom v spremstvu šefa italijanskega generalnega štaba generala Parianija v Tripolisu, vendar pa je letalo moralo zaradi slabega vremena v Cataniji. Brauchitsch se je po pristanku odpravil z avtomobilom v Taormino. Med obiskom v Rimu ga je kralj Viktor Emanuel odlikoval z velikim križem sv. Mavricija.

Nemške vojne ladje zapustile Sredozemlje

Gibraltar, 2. maja. AA. (Reuter.) Nemške bojne ladje, ki so pretekli teden priplule v Sredozemsko morje, so danes popoldne odplule skozi Gibraltar proti zapadu.

General Weygand v Ankari

Pariz, 2. maja. br. Načelnik francoskega generalnega štaba general Weygand se že od včeraj mudi v Ankari. Načelnik turškega generalnega štaba je imel z njim včeraj popoldne prvi daljši razgovor. Weygand je bil danes dopoldne pri predsedniku republike Ismetu Ineniju in zunanjem ministru Saradzoglu. Razgovori francoskega generala so v zvezi s pripravljajočim si priključkom aleksandretskega sandžaka Turčiji.

Zaključek Gafencove evropske turneje

Razgovori z Mussolinijem in Ciano v Rimu — V petek prispe Gafencu v Beograd

Rim, 2. maja. p. Rumunski zunanji minister Gafencu je po obiskih in konferencah v Berlinu, Bruslju, Londonu in Parizu prišel v soboto popoldne v Rim, kjer so ga pozdravili na postaji zunanji minister grof Ciano, rumunska poslanika pri Kviralu in Vatikanu, veleposlaniki Nemčije, Poljske, Turčije ter grški in jugoslovanski poslaniki. Gafencu je v teku dneva položil vence na kraljevske grobove v Pantheonu, na grob Neznane junaka in na spomenik padlim fašistom. V nedeljo ga je sprejel kralj Viktor Emanuel v daljši avdienci, nakar se je Gafencu odpravil v Beneško palačo, kjer je imel razgovor z ministrskim predsednikom Mussolinijem v navzočnosti zunanjega ministra grofa Ciana. Gafencu je bil v spremstvu rumunskega vatikanskega poslanika tudi v avdienci pri papežu Piju XII., s katerim je ostal okoli pol ure v razgovoru. Kasneje je obiskal še kardinala državnega tajnika Maglionea.

Rimski razgovori rumunskega zunanjega ministra so bili v ponedeljek zaključeni. V petek priide Gafencu v Jugoslavijo, kjer bo imel še razgovore z vodilnimi člani jugoslovanske vlade. Zaključek Gafencove evropske turneje v Beogradu se smatra kot nov dokaz tesnega sodelovanja med Rumunijo in Jugoslavijo.

Izredna seja Balkanske zveze

Bukarešta, 2. maja. o. V tukajšnjih političnih krogih zatrjujejo, da bo zunanji minister Gafencu po povratku iz Rima sklical izredno sejo stalnega sveta Balkanske zveze, ki se bo sestala v Bukarešti. Stalni svet Balkanske zveze bo ob tej priliki razpravil o splošnem evropskem položaju, o položaju na Balkanu po italijanski okupaciji Albanije, o ojačenju bolgarskih revizionističnih zahtev ter o rusko-turškem predlogu za zaključitev črnomorskega pakta, zaradi katerega bo namestnik ruskega komisarja za zunanje zadeve Potemkin na povratku iz Ankare obiskal Bukarešto, Sofijo in Atene.

Calinescu

odklanja revizijo mej

Bukarešta, 2. maja. p. Min. predsednik Calinescu je imel sredi na ustanovnem zborovanju nove delavske organizacije govor,

v katerem je zavrnil revizionistične zahteve nekaterih sosednih držav Rumunija je za dobre odnose z njimi, a bo branila vsako pod svoje zemlje.

Angleško posojilo Rumuniji

London, 2. maja. AA. »Financial Times« poroča iz Bukarešte, da je angleška vlada pripravljena dati Rumuniji posojilo 5 milijonov funtov sterlingov za dobo 5 let s 6% obrestmi. Posojilo bi se začelo odplačevati l. 1940 s surrovini. Ta kredit bi se v prvi vrsti uporabljal za nabavo vojnih potrebščin. Angleška gospodarska delegacija, ki jo vodi Frederic Leith Ross, bo v kratkem zapustila Bukarešto in odpotovala v Atene.

Pred razpustom madžarskega parlamenta

Budimpešta, 2. maja. d. Razpust madžarskega parlamenta se pričakuje za četrtek. Prihodnja seja je sklicana za sredo in je na dnevnem redu 14 interpelacij. Kakor poroča »Pesti Ujsag«, bo sprejel ministrski predsednik lastno ročno pismo državnega upravitelja o razpustu parlamenta neposredno po svojem povratku iz Berlina, ker bo padla odločitev o dnevu volitev šele sredi prihodnjega tedna.

V pogajanjih vladne stranke glede kandidatne liste je bil dosežen sporazum, da dobi nemška manjšina na vladni listi tri poslance.

Madžarski obisk v Berlinu končan

Berlin, 2. maja. AA. Danes je bil končan obisk madžarskega min. predsednika Telekyja in zunanjega ministra Csakyja, ki sta imela razgovore s Hitlerjem, Ribbentropom, Göringom in Hessom.

DNB poroča, da so imeli razgovori popoln uspeh. Potekli so v prijaznem prijateljstvu. Razpravljali so predvsem o vprašanjih srednje in jugovzhodne Evrope, zlasti pa o odnosih med Madžarsko in njenimi sosedi.

Madžarski listi pišejo zelo navdušeno o berlinskih razgovorih ter posebno poudarjajo pomen zdravic, ki sta ju izmenjala Ribbentrop in Teleky.

Beleške

Ban dr. Natlačen v Slovenskih goricah

V ponedeljek in včeraj je ban dr. Natlačen nadaljeval svoje inspekcijsko potovanje po severnih srezih Slovenije. V ponedeljek je obiskal najprej Sv. Lenart v Slovenskih goricah, kjer mu je bil prirejen svečan sprejem. Ogledal si je tudi gradnjo nove banovinske ceste Sv. Lenart-Sv. Benedikt, nato je bil pri Sv. Juriju in pri Mariji Snežni. Popoldne pa je prišel v Cmurke. Po kratkem sprejemu je nadaljeval skozi Apače pot v Gornjo Radogono. Vse vasi skozi katere se je vozil so bile okrašene z državnimi zastavami. Tudi v Gornji Radogoni so banu priredili slavnostni sprejem.

Včeraj si je ban ogledal gradbeno delo ob Muri pri Petanjcih, nato je obiskal Križevce pri Ljutomeru in proti popoldnevu prišel v Ljutomer sam, kjer so ga svečano sprejeli na trgu pred sreskim načelstvom. V prostorih sreskega načelstva je ban po pozdravu sprejel deputacije. Kakor v prejšnjih dneh so bile tudi v ponedeljek in včeraj po vseh krajih, koder se je g. ban vozil, lepe patriotične manifestacije.

Opozicijska posvetovanja v Beogradu

Tudi včeraj so bila v Beogradu posvetovanja predstavnikov vseh skupin združenih opozicije in JNS. Včerašnjim posvetom je prisostvoval tudi glavni tajnik JNS dr. Albert Kramer. Med drugim je poročal o svojih razgovorih z voditelji KDK, s katerimi se je sestel v ponedeljek v Zagrebu.

Smrt poslanca Mamule

V Zagrebu je po daljšem bolehanju umrl 1. maja narodni poslanec SDS Sava Mamula. Po poklicu je bil profesor ter se je stalno zavzemal za čim tesnejše sodelovanje med Srbi in Hrvati. Pri volitvah 11. decembra je bil izvoljen v Udbini ter mu je bil priznan mandat kot kandidat na listi dr. Mačka. Kot discipliniran član SDS se je pokoril sklepu Kmetko demokratske koalicije ter tudi on ni šel v narodno skupščino. Poslednje čase je bil tajnik »Seljačke kole« kmetijske organizacije SDS.

Spor za občinske

napisne deske

Pred meseci so predsedniki mnogih občin v savski in primorski banovini odstranili napisne deske na poslopih občinskih uprav z napisi »Občinska uprava«. Zamenjali so jih z napisi »Občinski poglavarstvo«. Zaradi tega so bili mnogi klicani pred sodišče, kjer so se morali zagovarjati po členu 99 kazenskega zakona. Sodišče jih je opustilo, ker je upravno sodišče v Dubrovniku razsodilo, da lahko namesti predsednik občine na poslopju, v katerem uraduje občina, napis, kakor ga je sprejel in odobril občinski odbor. To razsodbo je potrdilo tudi apelacijsko sodišče.

Baltik kot poljski

življenjski prostor

Krakovski list »Ilustrowany Kurier Codzienny« objavlja daljši članek o položaju baltičskih držav. Članek zaključuje z naslednjimi besedami:

»Kakršnakoli omejitev možnosti našega razvoja na Baltiku, kakršnokoli nastop proti nam na njegovi obali bo naletel na odpor vsega našega naroda. Baltik je naš življenjski prostor in naš izhod v svet, Baltik je morje, na katerem hočemo v miru, harmoniji in sporazumu z vsemi baltičskimi narodi graditi svojo veliko bodočnost. Brez popolnega dostopa do Baltika si ne moremo zamisliti takšne poljske noči, ki bi se mogla uspešno braniti proti kakršnemukoli napadu na svojo neodvisnost. To ve ves naš narod prav dobro, zato daje na vse nemške zahteve edino mogoči odgovor s tem, da se resno pripravlja na odpor.«

Nemška svarila Poljakom

Nemški listi poslednje dni vedno ostreje napadajo Poljsko. »Voelkischer Beobachter« opozarja Poljake, naj se v poslednjem trenutku poglobijo v usodo Cehov. Med drugim pravi:

»Poljaki imajo s češkimi primerom dovolj zgorenen dokaz, kam jih lahko pripelje nepremišljena zunanja politika. Razna znamenja kažejo, da stopajo danes Poljaki na ista pota, ki jih je hodil svoje dni prezident Beneš, ko je polagal vse svoje nade na pomoč tako zvanih demokratskih sil in vztrajal pri politiki, katere Nemčija ni mogla več prenašati. Opozorjamo v zadnjem trenutku poljski narod, naj se premisli, ker bo sicer moral drago plačevati posledice svoje nove politike vezanja na zapadne demokratske vele-sile.«

Vatikanski glasilo o Gdansk

Vatikanski organ »Osservatore Romano« je objavil te dni o položaju Gdanska daljši članek, ki ga zaključuje z naslednjimi svojimi pripombami:

»Ne glede na sedanjo vsmeritev poljske trgovine na Gdynjo, je Poljska še vedno neposredno interesirana na usodi Gdanska, ker je to mesto tesno povezano z usodo poljskega Pomorja (koridorja), ki predstavlja za Poljsko njen življenjski prostor. To pojasnjuje, zakaj brez sporazuma s Poljsko, ki mora tu braniti svoje življenjske interese, ni mogoča nobena sprememba sedanjega položaja.«

Arabske oddaje po nemškem radiu

Nemške radijske postaje so v zadnjem času znatno povečale svoje oddaje v tujih jezikih. Tako oddajata na primer postaji v Kölnu in Hamburgu odsele angleška poročila dvakrat na dan, medtem ko sta jih doslej samo enkrat. Posebno pozornost pa so vzbudile kratkovalčne oddaje v arabskem jeziku, ki so prav tako dnevne. Najnovejša je končno oddaja v domačem jeziku Južnoafriške unije, ki jih posredujejo dve kratkovalčni nemški postaji.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Poljski narodni praznik

3. maj 1791 — 3. maj 1939

Zgodovina je velika učiteljica narodov. Če za koga, velja to predvsem za Poljake. Bolj ko kdaj jim zgodovina danes kliče v spomin pogreške storjene v preteklosti, ki so zakrivila razsulo njihove stare države. Obenem jim kaže edino pravilno pot, po kateri morajo hoditi, če si hočejo ohraniti svobodo.

Stara poljska država je slonela na srednjeveških načelih, po katerih je predstavljala narod samo slahta, to je plemstvo, ki je neomejeno gospodovalo nad drugimi stanovl. Slahta je bolj in bolj razširjala svoje pravice, uvedla končno, seveda za sebe, sistem neke demokracije ter ga pritirala do absurda. Znani »liberum veto« je dajal v sejmju vsakemu posameznemu članu možnost onemogočiti vsak pameten sklep večine. Kralj, ki je bil še za časa Jageloncev slahti vsaj ravnopraven činitelj, je postopoma izgubil svo oblast; odvisen od samovolje slahte je bil vladar le po imenu.

Tako oslabiljena in notranje razrvana poljska država je vzbujala pohlep sosedov in prišlo je do prve delitve Poljske (leta 1772), pri kateri je izgubila preko četrte tretine svojega ozemlja in tretjino prebivalstva. Ta katastrofa je nazorno pokazala, kam vodi tak ustroj države in da je neobhodno potrebna njena preobnova. Pod vplivom novih idej, ki so prihajale iz Francije, je vznikla v Poljski literatura, ki je pretresala vprašanje državne in družabne ureditve in predloge za odstranjenje dotedanjih zlorab.

Tako je prišlo do tega, da je sejm izdelal na osnovi teh idej novo ustavo, ki je bila sprejeta 3. maja 1791 in ki naj bi tvorila osnovo za lepšo bodočnost poljskega naroda. Ta ustava predstavlja kompromis med tradicionalnimi ustanovami poljske države in gesli, ki jih je oznanjala francoska revolucija, ter postavlja te-

danjo Poljsko v vrsto modernih držav. Njene osnovne točke so: dednost poljskega prestola, kralj in vlada imata izvršno oblast, sejm ima zakonodajno oblast, »liberum veto« je odpravljen.

Toda ta ustava ni mogla več zadržati dogodkov. Prišla je prepozno in ni mogla v prekratki dobi popraviti grehov preteklosti. Dve leti pozneje je nastopila druga delitev Poljske (1793). Kakor prvo tako je tudi druga delitev pod silo razmer moral odobriti sejm. Oborožena vstaja pod Kosciuskovim vodstvom je bila udušena in leta 1795. je sledila tretja in končna delitev Poljske. Poljaki so izgubili samostojnost in ni jim preostalo drugega, kakor ravnati se po nasvetu, ki jim ga je dal Rousseau: »Poljaki, če se ne niste mogli ohraniti, da bi vas sosedje ne požrl, skrbite vsaj, da vas ne bodo mogli prebiti.«

Danes slavi svobodna Poljska svoj narodni praznik, spomin na ustavo 3. maja, ki je postavila poljsko državno življenje na moderne osnove. Mnogo, zelo mnogo se je izpremenilo od tistega dne. Preteklo je ne le 148 let, završilo se je v Evropi nekaj važnih zgodovinskih razdobj. Le nekaj se ni spremenilo in je ostalo isto: geopolitični položaj Poljske. Kakor tedaj, tako tudi danes leži Poljska med vojaškimi velisilami, iz česar nujno sledi zaključek, da more le vojaško močna, politično urejena in strnjena Poljska preprečiti, da se zgodovina ne ponovi.

Z oboroženimi vstajami in junaštvom svojih legij so Poljaki odkupili grehe prednikov. Ta odkupnina je bila visoka, plačali so jo s potoki krvi. Kakor potrjuje vse vesti, se poljski narod tega v polni meri zaveda in je odločen za vsako ceno ohraniti svoje notranje edinstvo in svojo popolno strnjnost kot osnovni pogoj svoje svobode in neodvisnosti.

Prvi majnik po Evropi

Proslave so bile povsod popolnoma pod vtisom resnosti mednarodnega položaja

Pariz, 2. maja. AA. (Havas) 1. maj 1939 je bil v Parizu čisto drugačen kakor prejšnja leta. V mestu je delo potekalo normalno. Niti ena sindikalna organizacija ni izdala naloga za stavko. Ves promet je potekal redno, prav tako pa so kot običajno delale tudi zasebne tovarne in uradi. V pariškem predmestju so delale tovarne s polno paro. V raznih važnejših pokrajinskih središčih so bile manifestacije ali delne stavke. Nikjer ni delo obstalo razen v občinskih ustanovah. V rudnikih delavci niso delali. Povsod je vladal red in mir. V pristaniščih so bile stavke po večini v manjšem obsegu.

Hitlerjev in Göringov govor

Berlin, 2. maja. AA. (DNB) O priliki prvomajniških svečanosti v Lustgartenu je imel nemški kancelar Hitler govor, v katerem je slavil prvi majnik kot praznik prave nemške pomladi in vse nemške narodne skupnosti. »Danes ne slavimo samo začetka pomladi v naravi — je nadaljeval Hitler — letos slavimo 1. maj tudi v zavesti, da se je v preteklem letu vrnilo v nemški rajh 9 milijonov Nemcev iz tujine. Nato je Hitler govoril o posameznih problemih današnje narodno socialistične stranke in države ter dejal, da je najvažnejše vprašanje vprašanje proizvodnje, ki je sistematično proučeno in ki se sistematično izvaja z načrtnim delom. Gre za nacionalno proizvodnjo in za njeno okrepitev.

Zvečer je bila velika vojaška manifestacija v Lustgartenu z bakljado, v kateri je sodelovalo preko 15.000 oseb. Maršal Göring je v svojem govoru zatrjeval, da Nemčija ne ogroža nikogar, kakor je to voditelj danes ponovno izjavil, ne more pa dovoliti, da se z njo enako postopa, kakor se je postopalo prej, ker Nemčija enako varuje svojo čast, kakor svojo varnost. Zdj se poskušs s politiko obkoljevanja, da bi se slabše v nemškem narodu napravilo še slabše. Bodočnost ne bo našla Nemčije nikdar več slabe, ker je zgrajena na več-

Roosevelt otvoril svetovno razstavo

New York, 2. maja. d. Pri nedeljski otvoritvi svetovne razstave je imel prezident Roosevelt govor, v katerem je med drugim izjavil: Naši cilji so sicer zelo visoki, služijo pa pospeševanju mednarodnega sporazumevanja in napredka človeštva. Zvezde, ki nas vodijo, se imenujejo: več sreče in manj trpljenja za človeštvo. To so zvezde mednarodne dobre volje in med njimi je predvsem zvezda miru. Mi Amerikanci čisto na tihem molimo, da naj bi prišel trenutek, ko bi bile na evropskem kontinentu odstranjene vse ovire, ki ločijo narode in so teku stoletij izvale že toliko konfliktov in motile prijateljske ter normalne odnose med državami. Zedinjene države predstavljajo danes združen narod s civilizacijo, ki sega od obale do obale in od severa do juga. Naš narod hoče napredovati in išče bljša pota za izkoriščanje svojih velikih prirodnih pomožnih virov in še večjih pomožnih virov inteligentnega in naobraženega naroda. Naš narod želi služiti miru in pospeševati sporazumevanje med vsemi narodi.

Avstrija in Sudeti nemški samoupravni pokrajini

Berlin, 1. maja. AA. (DNB) Danes je stopil v veljavo zakon o samoupravi su-detske krajine, s katerim postaja upravna enota. Za naslednika vodje nemškega rajha je imenovan dosedanj komisar Konrad Henlein.

Berlin, 1. maja. AA. (DNB) Danes je stopil v veljavo zakon o samoupravi v Ostmarki. Za namestnika rajha v Ostmarki je kancelar Hitler potrdil dosedanjega namestnika Seyss-Inquarta, ki je istočasno imenovan za nemškega ministra.

Belgijski kralj v Švici

Basel, 2. maja. AA. (Havas) Belgijski kralj se je danes popoldne pripeljal ino-gnitno v Basel.

nem edinstvu nemškega naroda, sax

V Bukarešti

Bukarešta, 2. maja. AA. Včeraj, na praznik dela, je bil otvorjen v Bukarešti prvi nacionalni kongres korporacij. Ob tej priliki so bile prirejene veličastne patriotične manifestacije.

V Grčiji

Atene, 2. maja. AA. Atenska agencija: 1. maj, kot praznik dela so proslavili po vsej Grčiji in so bile povsod prirejene velike domoljubne manifestacije. Predsednik vlade Metaxas je imel govor v Pireju pred velikim številom delavcev, nameščencev in delodajalcev iz Aten, Pireja in predmestij. Cenijo, da je bilo navzočih nad 300.000 ljudi.

Po govoru predsednika vlade je prišlo do navdušenih manifestacij vdanosti in zvestobe, nakar je bila prirejena delavska parada in so bile razdeljene delavske nagrade za delo. Med napisi, ki so jih delavci nosili v sprevedu po mestu, je bilo opaziti tudi napis, da je delavstvo odločno pripravljeno, da brani teritorialno nedotakljivost domovine, če bi bila kdaj v nevarnosti.

Na švedskem

Stockholm, 2. maja. AA. Pri proslavi 1. maja je zunanji minister Sandler podal v Göttingbunu poročilo o razvoju političnega položaja v preteklem letu. Poleg drugega je dejal, da je politični položaj danes še mnogo bolj negotov, kot je bil preteklo leto. Prizadevanja raznih skupin držav, ki gredo za tem, da se spremeni »evropski zemljevid, bi utegnili dovesti do vojne med evropskimi državami in morda celo do svetovne vojne. Severne države so zavzele svoje stališče s tem, da so proglasile svojo nevtralnost. Na koncu svojega govora je minister Sandler ponovno poudaril trdno odločnost švedskega naroda, da brani svojo neodvisnost in svojo nevtralnost.

Povratak italijanskega poslanika iz Rima

Beograd, 2. maja. p. Italijanski poslanik Indelli, ki se je več dni mudil v Rimu, se je danes vrnil v Beograd.

Iz državne službe

Beograd, 2. maja. p. V finančni službi sta napredovala višji monopskidi kontrolor Hugo Beltram za inspektorja in kontrolor Fran Zalar za višjega monopskidega kontrolorja, oba pri Tobacni tovarni v Ljubljani.

V učiteljski službi sta napredovala v 6. položajno skupino Lea Bizjakova v Trzinu in Marija Likar v Kostonjevi. Premeščeni so bili učitelji in učiteljice Marija Grašanović iz Trnja v Naklo, Leopoldina Faganel iz Studenca v Ljubljano, Josip Tavželj iz Frama v Ljubljano, Justina Pipan iz Senovega v smartno pri Ljubljani, Stanko Svetel iz Golega v Zalog, Maks Koman iz Stranj v Domžale, Korolita Zupančič iz Križ v Primskovo, Orestina Košutnik iz St. Janža v Sp. Sv. Kungoto in Avgust Lobe iz Lepoglave v Polom na Kobaevskem.

Sprejeta je bila ostavka Angele Zupanc, poštne manipulantke v Šoštanju.

Imenovani so bili: za načelnika carinskega oddelka dr. Martin Pavlič, za načelnika oddelka državnega računovodstva Dušan Trajković, načelnik oddelka za fin. kontrolo, in za načelnika oddelka finančne kontrole Trifun Jovanović, načelnik carinskega oddelka. Odlikovan je z redom Jugoslovanske krone 3. stopnje dr. Fran Ratej, načelnik trgovskega oddelka banske uprave v Ljubljani v p. Napredoval je v 3-1 načelnik ljubljanske žel. direkcije Franc Finc.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za 3. V.: Prevalovalo bo oblačno vreme z dežjem, posebno sredi države in v zapadnih krajih; južni in jugozapadni vetrovi, hladneje v severozapadnih in severnih delih države, v ostalih krajih topleje.

Dunajska: Precej oblačno, deževno, južni in jugozapadni vetrovi, temperatura se ne bo mnogo spremenila.

Naši kraji in ljudje

Slovesna otvoritev zagrebskega velesejma

V soboto so v Zagrebu slovesno otvorili pomladno razstavo tamošnjega velesejma, Zagrebskega zbora. V imenu vlade je svečanosti prisostvoval minister trgovine in industrije Jevrem Tomić. Naša slika kaže slavnostne goste med ministrovim otvoritvenim nagovorom

Toča je pustošila po Sorškem polju Zbila je zlasti cvetoče sadovnjake

Škofja Loka, 2. maja
Komaj je zadihala pomlad, že moramo poročati o hudem neurju, ki je divjalo v soboto popoldne po dobrih delih Sorškega polja. Vreme imamo zadnje čase zelo izpremenljivo. Dež in sonce si podajata roke tako rekoč iz ure do ure. V soboto je ves dan po malem deževalo. Pozno popoldne pa so se pričeli kopičiti na nebesnem svodu temni oblaki. Vse je kazalo, da se bliža huda ura. Kmalu so pričele padati izpod svinčenih oblakov kaplje, ki jim je sledila toča. Dobri dve minuti je padalo suho, kakor lešniki debelo ledeno zrno in napravilo veliko škodo. Ponekod je okle, stilo jablane in hruške, ki so bile v najlepši svatovski obleki. Vrtovi so bili posebno na Trati dobesedno pokriti z oklešenim cvetjem.

Seveda so tod sadovnjaki za letošni uničeni in ni pričakovati, sadja. Kakor na sadnem drevju je napravila toča mnogo škode tudi na zelenjadi, posevkih in sojavi. Kar je dosegla, je temeljito opustošila. Deležni so bili ledenega pozdrava le posamezni pasovi, kakor je pač pihal veter. Zdi se, da je glavni val toče zajel svet od Godešča preko Trate in Škofjeloškega

kolodvora naprej do Starega Dvora, Virmaš, Sv. Duha, Dorfarjev in Form do Zabnice, dočim so bile ostale vasi manj deležne toče. Točo so imeli tudi v Stari Loki in v vaseh predgorja Jelovice. Škofja Loka sama ni bila posebno prizadeta. Tudi Puštalni ni prizaneslo.

Ko je šel v vas poslovodja Združenja trgovcev g. Babič, mu je priletela na dežnik kot oreh debela toča. Mnogo strahu je prestala živina, ki je bila na prostem. Konji so se toče plašili in divjali. Ljudi je stalo mnogo truda, da so živali pomirili. Pogled na opustošene sadovnjake je od sil žalosten. Tako zgodaj pomladi že dolgo časa ne pomnimo toče.

Toča tudi v Selški dolini

Selca, 2. maja
Nevišta, ki je zajela Sorško polje, je prišla tudi nad Selško dolino. Toče je okrog Selca, zlasti pa pri Dolenji vasi, padlo toliko, da je kar zasula zemljo, kakor bi jo bil pobelil sneg. Mnogo toče je padlo tudi po vrhovih in gorskih krajih okrog Križne gore, Sv. Mohorja, Planice. Škoda v sadovnjakih je zelo velika.

Spremembe železniškega voznega reda Nekatere važne spremembe in nove zveze

Maribor, 2. maja
Z novim voznim redom, ki stopi v veljavo dne 15. maja t. l., je železniška uprava na področju bivše mariborske oblasti uvedla nekatere važne spremembe in vpostavila tudi nekatere nove zveze ter na ta način z velikim razumevanjem ugodila vsaj najvažnejšim potrebam našega naraščajočega železniškega prometa in upoštevala prizadevanja naših gospodarskih in tujskoprometnih ustanov, pred vsem Tujskoprometne zveze »Putnika« v Mariboru.

Velikega pomena je uvedba prometa z direktnimi vagoni II. in III. razreda med Mariborom in Beogradom, s čimer bo potnikom prihranjena neprijetnost prestopanja in čakanja v Zidanem mostu ali v Zagrebu. Direktni vagon bo vozil iz Maribora s potniškim vlakom zvečer ob 20.55, prihod v Zidani most ob 23.05, odhod iz Zidanega mosta z brzovlakom ob 23.19, prihod v Beograd ob 8.40. V obratni smeri bo vozil direktni vagon iz Beograda z brzovlakom zvečer ob 20.58, prihod v Zidani most ob 6.21, odhod iz Zidanega mosta s potniškim vlakom ob 7.02, prihod v Maribor ob 9.13. Med Zidanim mostom in Beogradom in

obratno lahko potniki uporabijo tudi spalnici voz.

Važna je tudi uvedba nočnega potniškega vlaka iz Maribora do Celja. Ta vlak bo odhajal iz Maribora ob 23.40, s prihodom v Celje ob 1.13. S tem bo velikemu številu okoličanov omogočen obisk gledaliških predstav ter drugih večernih kulturnih in ostalih prireditvah v Mariboru in po končanih prireditvah povratek domov.

Savinjska in Mislinjska dolina dobita tretjo in zelo važno direktno zvezo med Celjem in Dravogradom v zgodnjih popoldanskih urah. Vlak bo odhajal iz Celja ob 12.35, s prihodom v Dravograd ob 15.10, kjer dobi zvezo proti Mariboru. V nasprotni smeri odhaja vlak iz Dravograda ob 12.10, s prihodom v Celje ob 14.50, kjer dobi zvezo na brzovlake proti Mariboru, kakor tudi proti Ljubljani in Zagrebu.

Pomembne spremembe je uvedla železniška uprava tudi v prometu z našim Prekmurjem. Vpostavljen je nova nočna zveza med Ormožem in Mursko Soboto. Vlak odhaja iz Ormoža ob 22.51 in prihaja v Mursko Soboto ob 0.17; v obratni smeri odhaja iz Murske Sobote ob 0.38 in prihaja v Or-

mož ob 2.06. Iz Ljutomera bo imel vlak tudi zvezo od in do Gornje Radgone. Najvažnejše pa je, da je s to novo zvezo prebivalcem iz Murske Sobote in iz Prekmurja sedaj dana možnost, da ponoči odmah zjutraj odpotujejo od doma v Maribor, Ljubljano ali Zagreb, da tam preko dneva opravijo svoje posle in da se še istega dne zvečer vrnejo domov.

Druge pomembne in koristne novosti je uvedba jutranjega vlaka med Ormožem in Mursko Soboto. Ta vlak bo vozil po sledečem voznem redu: Ormož odhod 5.14, Ljutomer prihod 6.02, odhod 6.48, Murska Sobota prihod 7.31; v obratni smeri: Murska Sobota odhod 7.08, Ljutomer prihod 7.46, odhod 8.12, Ormož prihod 9.03. Ta vlak bo med drugim zelo važen za dijake, ki iz krajev ob omenjeni progi obiskujejo šole v Murski Soboti, pa tudi za ostalo prebivalstvo, ki želi v Murski Soboti pravočasno opraviti svoje posle na uradih in drugje.

Razen tega predvideva novi letni vozni red, ki stopi v veljavo s 15. majem, še nekatere druge manjše spremembe, ki jih bo potujoče občinstvo z veseljem pozdravilo. Železniški upravi gre polno priznanje za njeno vsestransko razumevanje za naraščajoče potrebe železniškega prometa ob naši severni meji, katerim skuša ugoditi do skrajnih mej danih možnosti.

Reči, kar hočeš —
kuhinjska čokolada
Mirim je res
dobra!

Mira Bašičeva debutira v ljubljanski operi

V četrtek, 4. t. m. bo debutirala v ljubljanski operi simpatična mlada pevka iz Zagreba, gđ. Mira Bašičeva. Pevko, ki je dovršila zagrebski konservatorij, odlikuje lep, obširen, dobro izšolan sopran. Za njen nastop v naši operi se kaže zlasti v glasbenih krogih živahno zanimanje.

Predstava Verdievega »Trubadurja«, v katerem se bo mlada, nadarjena Hrvatica predstavila našemu občinstvu, bo tudi sicer zanimiva. Ga. Španova bo prvič pela vlogo Azucene, Innes pa bo gđ. Barbičeva. Izmed ostalih vlog prejšnje zasedbe naj omenimo še g. Janka kot grofa Luno in g. Lupšo kot Feranda.

Gospa Marija Keslerjeva

V noči od ponedeljka na torek je izdihnila svojo blago dušo gospa Marija Keslerjeva, rojena Trenz, vdova po sodnem svetniku in posestnica na Bledu.

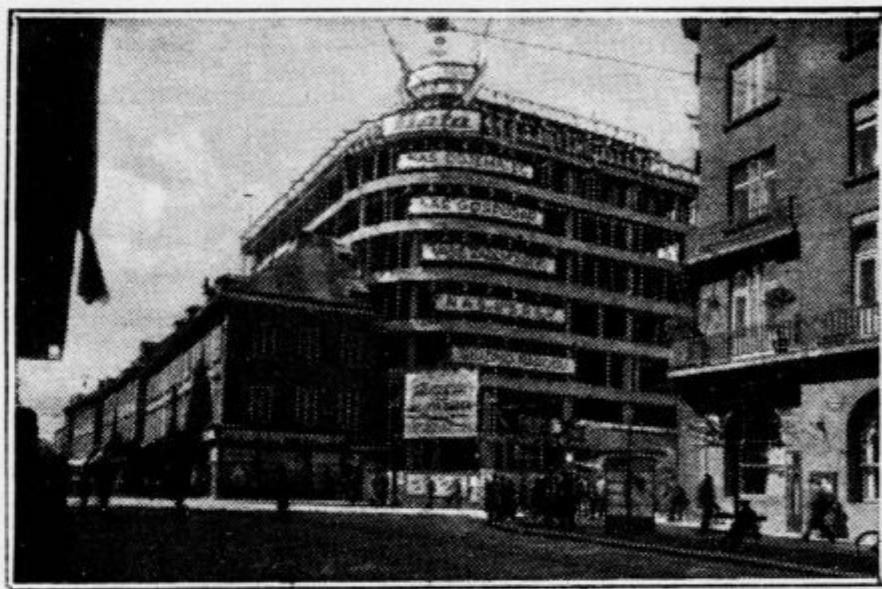
Pokojnica je izhajala z gradu Draškova pri St. Jerneju na Dolenjskem, iz rodbine onih Trenzov, katerih enega omenja pesnik Prešeren kot svojega sošolca, kateremu je med prvimi pokazal svoje do tedaj še ne obelodanjene poezije in ki je bil njegov mladostni vzpodbudnik. Izredna ljubezen za lepo slovnost in oster čut za umetnost sta odlikovala tudi pokojnico. Saj se je v njeni gostoljubni hiši pred vojno v Ljubljani in na njeni prijazni domačiji na Bledu zbiral ves mladi svet slovenskih modernih književnikov. Nekaj spominov na njen »literarni salon« v Ljubljani je objavil Ivan Cankar v svoji noveli »Novo življenje«. Ivan Cankar, Oton Župančič, Etbin Kristan,

Lepota se vedno
znova občuduje!

Za nežno kožo

ELIDA
MILA

Za žene, ki imajo rade
naravni vonj pri milu:
ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG

Na sliki se stara Ljubljana poselavlja od nove ob fronti pred pošto še stoji zadnji ostanek nekdanjega hotela »Stadt Wien«, zadaj pa je zrasla nova palača, ki jo je tvrdka Bač'a kot prvo zgradil v Jugoslaviji in ki je bila pred dnevi v surovem dograjenju. V nedeljo sta gradbeno podjetje inž. Dedek in šef ljubljanske podružnice tvrdke Bač'e ravnatelj Kavac na terasi v sedmem nadstropju, ki je namenjena bodoči elitni kavarni, pridelila likof vsem sodelujočim, kakršnega izlepa ne pomni zgodovina ljubljanskih zgradb. Pri slavlju je sodelovala tudi godba »Sloga«, ki je nudila številnim sprehajalcem v opoldanskih urah skrbno pripravljen promenadni koncert

Vladimir Levstik, Anton Lajovic in drugi so bili zmerom na njenem domu ljubezno in gostoljubno sprejeti. Pokojnica zapušta štiri hčerke, katerih najstarejša Mica je vdova po pokojnem Mihi Copu, Ani je soproga pesnika Otona Župančiča, Vera žena književnika Frana Albrehta in Slava uradnica v Beogradu.

Rajnika je klub visoki starosti skoraj osemdesetih let ohranila do konca svežost in bistrost duha, dokler ji ni-

so po večmesečnem, skoraj mučeniškem trpljenju pred dnevi smrtne sence zatemnile zavest. Vrli, značajno-napredni ženi, odlični Slovenki in Jugoslovanki, vzorni materi in neumorni delavki, katere roke niso poznale ne pokoja ne oddiha, bodi ohranjen topel spomin! Pogreb najnice bo danes v sredo, ob pol 17. uri izpred hiše na Poljanski cesti števil. 15. Bodi ji lahka ljubljana prst slovenskal! Preostlim svojcem naše iskreno sožalje!

Večer bratstva

Jugoslovanski nacionalistični akademski klub Viteškega kralja Aleksandra Zednitelja — »Edinstvo« bo v soboto, 6. maja, v proslavo svoje petletnice priredil slavnostno akademijo s plesom pod naslovom »Večer bratstva«. Ob tej priliki je bil priobčen v nedeljskem »Jutru« članek, ki je podal kratek pregled dela kluba in se med drugim dotaknil tudi zaslug kluba za enotni nastop vseh ljubljanskih akademikov. JNAK Edinstvo lojalno izjavlja, da članek ni bil obveščen o sklepih plenuma Narodnega akademskega bloka, da nobena skupina, ki sodeluje v bloku, ne bo poudarjala svojih zaslug pri njegovi ustanovitvi. Izjavljamo, da hoče naš klub tudi dalje z vsemi silami podpirati skupno delo v Narodnem akademskem bloku z vsemi skupinami, pa tudi z onimi, ki jim je bil naš članek nejuž.

Poudarjamo, da ima »Večer bratstva« namen še posebno naglasiti potrebo po skupnem nastopu vseh tvornih narodnih sil v kritičnih časih, v katerih živimo. Smatramo, da je zlasti danes složno delo nujno potrebno, ne glede na to, kdo daje pobude zanj.

Ob tej priliki obveščamo cenjeno občinstvo, da nam je iz prijaznosti obljubil svoje sodelovanje na »Večer bratstva« tudi priznani pianist g. prof. Marjan Lipovšek.

Nesreča rudarske družine

Zagorje, 2. maja.
Ze vrsto let proslavljajo delavci v rudarskih revirjih 1. maj najrajši tako, da pohitijo v naravo. Malokatera družina ostane doma, vse se razbегne, najrajši jo mahnejo v hribe. Rudniški kovač Anton Muhl in njegova žena Marija iz Trbovelj sta se pa v ponedeljek zjutraj odpeljala z motornim kolesom s priklopcem proti Zagorju. Cesta čez hrib je strma in ozka in zahteva največjo pozornost vozačev. Ko je Muhl prispel na vrh klanca in se spustil z vozilom nizdol proti Zagorju, mu je privozil nasproti neki voznik. Muhl se je v naglici umaknil tako nesrečno, da se je motorno kolo s priklopcem prevrnilo pod cesto. Mulhova žena Marija je dobila hude poškodbe na ključnici in živci so ji odpovedali, da se ni mogla gani, mož pa je dobil poškodbe na glavi. Le otrok, ki sta ga tudi imela s seboj, je ostal nepoškodovan. Bil pa je tako prestrašen, da niti jokati ni mogel.

Brž so priskočili ljudje na pomoč ter so ženo z otrokom naložili v prikolico, da jo je mož lahko odpeljal k zdravniku v Zagorje. V naročju je moral ponesti ženo v ordinacijsko sobo. Zdravnik dr. Grum je nudil potrebno pomoč in odredil, da ženo takoj prepeljejo v trboveljsko bolnišnico. Vsi so bili tako razburjeni in preplašeni, da nesreče niti niso mogli opisati. Mož je zatrjeval, da mu je voznik pripeljal nasproti po sredi ceste. Mogoče je tudi, da voz-

nik ni čul hupanja bližajočega se motornega vozila in se zato ni pravočasno umaknil, izključeno pa tudi ni, kar se večkrat dogaja, da je hotel motornemu vozilu nekoliko pomagati, saj posamezni vozniki sploh ne marajo videti motornih vozil.

SARDELNA PASTA

»NEPTUN«

JE NA VIŠKO KVALITETE —
PROIZVOD NAJVEČJIH DOMAČIH
TOVARN SARDIN »NEPTUN« D.D.
SPLIT.

Obupanec pod vlakom

Maribor, 2. maja
Spet je našlo mlado življenje tragičen konec pod kolesjem vlaka. Davi se je vlegel na tračnice v bližini tvornice »Teksta« oziroma »Splošne stavbne družbe« na Tezmem 21letni pomožni delavec pri prevozniku Anderluhu, Josip Kremenč. Potniški vlak, ki vozi iz Maribora ob 5. zjutraj v Ljubljano in Zagreb, mu je glavno popolnoma zmrcvaril. Kremenč je bil pri priti mrtev. Njegova tragična smrt je zbudila pomilovanje vseh njegovih znancev in prijateljev, ki vidijo v njegovi usodi posledice globokega razočaranja. Jože Kremenč je bil v zadnjem času močno potr. Nekaterim svojim znancem je zatrjeval, da mu ni več do življenja in da pojde prostovoljno na drugi svet. Snoci je še popaval po tezenskih gostilnah, kjer je pripovedoval, da se bo obesil. Prijatelji pa so mu vrv neopazno potegnili iz žepa. Proti polnoči je spil cel liter vina na dušek in dejal: »To je moja zadnja.« Potem je odšel v smrt.

Truplo neznane ženske na Pohorju

Maribor, 2. maja
V Črnem vrhu na Pohorju so našli truplo neznane ženske, njene identitete pa doslej še niso ugotovili. Truplo je bilo že popolnoma v razpadajočem stanju. To kaže, da je ležalo njeno truplo več ko 2 meseca na dotičnem mestu. Prepeljali so jo v mrtvašnico pokopališča v Ribnici na Pohorju. V smislu poročil ni na neznani ženski opaziti nobenih znakov nasilja, kar naj bi kazalo na zločin. Pač pa je zbudila precejšnje zanimanje lega, v kateri so našli mrtvo žensko. Po legi sodeč bi bilo soditi, da je verjetnejši zločin kakor pa samomor ali pa nenadna smrt oziroma nesreča.

Vest o grozni najdbi je mirne Pohorčice precej razburila. Danes popoldne je šla v Ribnico na Pohorje sodna komisija, da ugotovi vzroke smrti neznane ženske.

Nekateri domnevajo, da gre za 40letno kuharico, ki je svoj čas iskala službo pri Seniorjevem domu na Pohorju. Med potjo je najbrž zašla v hud snežni metež, omagala in zmrcnila.

Italijanski poštolni urad v Beogradu

Beograd, 2. maja
Generalno ravnanje italijanskega turizma je odprlo po zgledu ostalih svetovnih prestolnic tudi v Beogradu svoj urad »Italia«. Urad bo poleg pouka za potovanja nudil občinstvu tudi obsežno in izbrano razstavo italijanske knjige, kakor tudi stalno razstavo dekorativne umetnosti in italijanske obrti. Urad v Beogradu bo skušal povečati medsebojni tujski promet, kar naj bi koristilo čim boljsemu medsebojnemu spoznavanju kulture in umetnosti. Zbirka knjig obsega 3.000 izvodov in predstavlja idealno knjižnico klasične in moderne kulture v pogledu žive umetnosti, znanosti, ve-

re, tehnologije, medicine itd. Razstavo izpopolnjuje lepa zbirka gravur, ki skupno z deli slovenskih risarjev preteklosti vsebuje tudi dela najznamenitejših umetnikov moderne Italije ter visoko število umetniških fotografij in barvanih reprodukcij najznamenitejših umetnin, znanih občinstvu že z razstave italijanskega portreta, ki je lani žela v Beogradu velik uspeh. Stalna razstava dekorativne umetnosti in drobne italijanske obrti pa razkazuje številne drobne stvarce za vsakdanjo uporabo, tako predmete iz alabastera, keramike točnega železa, stekla, kristala, porcelana, iz florentinskega usnja, čipke in podobno.

Domače vesti

* Naši novi zdravniki. Na univerzi v Zagrebu so bili preteklo soboto promovirani na čast doktorje medicine gospodje Ladislav Lenart, Anton Novak in Václav Píšť. Naše čestitke!

* Skupščina Slovenskega planinskega društva bo dne 14. maja ob 8. zjutraj v Novem mestu. Predsednik delegatov pa bo v soboto, dne 13. maja, ob 18. uri v Novem mestu. Dnevni red: poročila predsednika, tajnika, blagajnika in obračun, poročilo nadzornega odbora, določitev članarine, pristopnine in prispevkov za glavni odbor, poročilo reševalnega oddelka, izprememba pravil § 41, odobritev poslovnika. »Ustroj in uprava SPD«, volitve samostojni predlogi in raznoterosti. Samostojne predloge morajo podružnice poslati pisмено glavnemu odboru najkasneje do 10. maja 1939.

Kvalitetna optika

Lajec LIUBLJANA PASAŽA NEBOTIČNIKA

* Poroka. V nedeljo, 30. aprila, sta se na Brezjah poročila g. Matko Hafner, strojni inženjer in gđc. Nika Rozmanova. Poročil ju je g. prof. Janko Mlakar. Priča sta bila g. dr. Jože Rant in g. dr. Milan Perko, oba zobozdravnika-specialista iz Ljubljane. Mladima novoporočencema želimo obilo sreče! (—)

* Velik vlom. Včeraj ponoči so drzni vlomilci izropali trafiko Ivana Šetoroviča blizu tvornice za dušik v Rušah. Vlomilci so izkopal za paviljonom veliko luknjo, skozi katero so prišli v trafiko, ki so jo popolnoma oplenili. Odnegli so zalogo cigare, cigar, kolkov, znamk in drugih predmetov. Škoda znaša nad 10.000 din. Na kraj vloma je prišel tudi mariborski daktiloskop g. Grobin, ki je posnel prstne odtise.

OB 50-LETNICI USTANOV V ZABIRMO

URE IN ZLATNE PO NAJVIŠJIH CENAH

LUD. ČERNE

LIUBLJANA, WOLFOVA ULICA

u— Predavanje »Narodnega doma« v Zagrebu, Berislavičeva ul. 11. Danes 3. t. m. ob 20.30 bo predaval g. univ. prof. dr. Fran Buharović o temi »Znanost v službi naroda«. Vstop prost.

* Binkoštno izlete v Benetke, Gorico in Trst in Logarsko dolino organizira Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Fran. čiščanska ulica 3 tel. 22-50. (—)

— Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stoli, naj pijejo vsak dan čašo naravnega »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485 25 V 35

* Francoske stipendije. Kakor prejšnja leta je francoska vlada tudi letos sklenila podeliti jugoslovanskim profesorjem in študentom več stipendij, da bodo lahko nadaljevali svoje študije na Francoskem v šolskem letu 1939/40. Kandidati za te stipendije morajo ustrezati temle pogojem: Kandidati za enoletno stipendijo francoske vlade morajo biti jugoslovanske narodnosti. Imeti morajo diplomski izpit, ali pa enakovredno diplomu. Pri študentih umetnosti lahko nadmestiti te diplome spridevalo ravnatelja šole. Izkazati se morajo z dobrim znanjem francosčine in morajo o tem predložiti potrdilo lektorja za francosčino na vseučiliščih v Beogradu, Zagrebu ali Ljubljani, ali pa potrdilo francoskega konzula iz kraja, ki je najbližji kandidatu bivališču. Kandidat mora predložiti rektorju vseučilišča, kjer je dobil diplomu, dokumente, ki jih bo rektor po potrebi rektifikaciji izročil francoskemu poslanstvu. Potrebne obrazce in vse informacije dobe kandidati na vseučiliških rektoratih.

* Sejmi v Domžalah spet dovoljeni. Uprava občine Domžale objavlja: Kr. ban. ska uprava dravske banovine je dovolila, da se sme v Domžalah vršiti sejmi dne 4. t. m., ki je bil zaradi slinavke prepovedan. Sejmi bo živinski in kramarski. Dovoljenje je dovoljen iz vseh občin, razen iz občin Homec in Radomlje in še v teh velja le za vasi Jarše in Groblje. (—)

* Udeležite se izleta društva prijateljev Slovenskih gor in Gornjo Radgono dne 7. maja. Zglaste se pri Putniku!

Iz Ljubljane

u— Gospa Amalija Staretova je umrla. Ravno kar umrla Amalija Staretova je bila ugodna slovenska žena, izredne inteligence in polna smisla za znanost in umetnost, skratka visoko kulturna osebnost, ki je na vsakega, ki jo je bliže spoznal, napravila najboljši vtis. Bila je iz številnih in uglednih rodbin Cermetove, polsestra že davno umrle Jožefke, ki je dobro poznala se Prešerna. Bitenčeva gostinja v Kolodvoru in Jernejeva na Šentpetrski sta bili, shajališči znamenitih slovenskih mož (Prešeren, Jurčič, Levstik, Tavčar itd.). Kot članica te rodbine je bila teta številnim nečakom (Baltičevim, Brilejevim, Vernikovim, dr. Oblaku i. dr.), po možu Josipu Staretu pa ravno tako številni rodbinski Staretovi (dr. Staretovi, dr. Majaronovi, dr. Rusovim itd.). Njen mož Josip Stare, na katerega je bila jako ponosna, je bil znani zgodovinar, eden prvih slovenskih zgodovinarjev, saj se je po udeležboval tudi kot leposlovec, saj se je pr. njegovo »Lisjakovo hčie« znanstveno slovenska literarna zgodovina kot prvi poskušal izvesti v novi pripravi smerni. Josip Stare je s svojo ženo dolgo vrsto let živel kot profesor in pozneje kot direktor na Hrvaškem in užival kot tak tudi med Hrvatji splošen ugled. Pokopan

je v Ljubljani in bo zdaj poleg njega v grobnici počivala tudi njegova zvesta žena, ki je umrla v visoki starosti 83 let in preživela svojega moža za dokaj let. Bodi ji blag in časten spomin!

KAKO LEPA

je svila, kako preste so njene barve. — Velika izbira vseh barv, vzorcev in kvalitete med katerimi boste našli nekaj za svoj okus je pri tvrdki:

BRATA VLAJ, WOLFOVA 5.

u— Prvi maj je pri nas že pred leti nehal biti praznik, kakršnega smo bili vajeni nekoč. Tesno sožitje z naravo pa vendar ni moglo zabrisati tradicije, ki pri vseh narodih časti prvi majnik kot praznik pomladnega vstajenja. Letos so ostali zvesti starim navadam predvsem naši tramvajci, ki so vse tramvajske vozove okrasili s cvetjem. Prijazno pomladno vreme je množico Ljubljancev zabilo na Rožnik, kjer se vsako leto otvarjajo majniške cerkvene slovesnosti, čeprav je bil shod pri rožniški cerkvi brez nekdanjega sijaja. Nedelja in ponedeljek sta bila obilgostarjena z vremenom, da so trume meščanov pohitele na izlete v okolico, vmes pa se je nekajkrat ušlo dežja, da so bohotno vzvetele in vzbrsteli vrtovi. Deževalo je v predledkih tudi včeraj, zlasti popoldne.

Sobota 13. t. m. ob 20.

Dvorana Kazine

II. MAJSKI VEČER

mladinskega odseka strelske družine

u— Višok življenjski jubilej. Včeraj je slavila v ožjem krogu svoje rodbine svoj osemdeseti rojstni dan gospa Ana Košanova, vdova po profesorju Janku Košanu, ki je vzgojil številne slovenske intelektualce in javne delavce. Jubilarica, ki jo odlikuje ljudomil, pa skromen značaj, ki jo svojo ljubeznivostjo, plemenitostjo in dobroti osvojila vsakogar, ki je prišel z njo v stike. Njen dom v Gradcu, kjer je bil med vojno njen soproj po službeni dolžnosti, je bil na široko odprt tamkajšnji slovenski koloniji in še zlasti slovenskemu dijaštvu. Slavljenska izhaja iz znane trgovske družine Paurvih iz Braslovca v Savinjski dolini. Kljub visokim letom je jubilarica čila in zdrava in jo odlikuje izredna duševna svežost, da zasleduje z velikim zanimanjem vsa dogajanja današnjih dni. K veselju njenih otrok, dveh sinov in hčerke, ter ostalega ožjega sorodstva, se pridružujemo tudi številni njeni prijatelji s prisrčnimi čestitkami in iskreno željo, da bi ji bilo usojeno doseči v enakem vedrem razpoloženju skrajne meje človeškega življenja. Na mnoga leta!

V kavarni Central

igra vsak večer **RUSKA BALALAJKA**. — Danes v sredo, soboto in nedeljo **PLES**. Odprto vso noč.

u— JNAD Jugoslavija. V četrtek, 4. t. m. ob 20. bo v društveni čitalnici članški sestanek z zelo zanimivim predavanjem. Udeležba je za člane obvezna.

u— Slovenska Ljubljana ne pozabi, da je v nedeljo 7. t. m. na Ljubljanskem gradu tradicionalno jurjevanje. Glede na plemeniti namen te prireditve, naj vsak zavezanec Ljubljancev stori svojo sveto narodno dolžnost in pohiti na Grad. Vsak najmanjši denar, ki ga boste darovali, bo hvaležno sprejet in porabljen za blaginjo naših bratov ob meji. Poleg tega je za letošnje Jurjevanje vsestransko dobro preskrbljeno. Cenena topla in mrzla jedaja, najboljše vino vseh vrst, pivo, malinovec, kava, čaj itd. Posebno bogat bo letos srečeval. Poleg raznih še neizdanih fletnosti nas bosta kratkocasi dve sijajni godbi in več pevskih zborov. Torej v nedeljo vsi na grad!

u— Smrt ravnatelja Gvida Pregla. Po kratki bolezni je preminul včeraj v Zvezdu za raziskavanje raka dolgoletni in zaslužni ravnatelj zavarovalnice Dunav v Ljubljani gosp. Gvido Pregl, znani strokovnjak in svetovalec v zavarovalni stroki. Pokojni je bil odbornik Zveze zavarovalnic in član nacionalnih društev, poleg tega pa velik ljubitelj naravnih ved. Časten mu bodi spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

u— Proslava poljskega narodnega praznika »Tretjega maja« bo drevi ob 20. v verandri dvorani hotela »Uniona«. Chopinovo »Mazurko« bo igrala na klavirju gospa Marta Walycowa, ki bo spremljala tudi ostale pevske točke, katere bo zapel Janez Lipušček. Uvodno besedo bo govoril univ. prof. dr. Fran Stele, častni konzul republike Poljske v Ljubljani. O Juliju Stowackem bo predaval ob priliki 130letnice rojstva in 90letnice smrti urednik dr. Debeljak. Ciril Debevec bo recitiral Debeljakovo pesnitev »Oče okuženih«.

u— Srebrni jubilej poroke praznujeta danes v svojem dragem družinskem krogu g. Avgust Vidle in gospa Marija, ki biva v Bohoričevi ulici 14. G. Vidle je že dolgo vrsto let zvest trgovski sodnik pri tvrdki Medič & Zankl. Kakor stariši, tako so tudi vsi člani družine vneto delavni v krogu narodnih društev, še prav posebno Sokola. »Jutro« pa jih šteje v krog svojih zvestih naročnikov. Želimo ugodna jubilaritoma še mnogo srečnih dni.

u— Receptija na nemškem konzulatu. Na dan 1. maja, ki je v Nemčiji državni praznik, je priredil nemški konzul v Ljubljani g. Bernard receptijo na svojem stanovanju. Vabilu g. konzula in njegove gospe so se odzvali predstavniki vojaških, civilnih in cerkvenih oblasti, korporacij, javnih ustanov, gospodarskih podjetij itd. Navzoči so bili tudi zastopniki na področju konzulata živčnih nemških državljanov.

u— Socialno ekonomski inštitut naznanja, da se za četrtek 4. t. m. napovedano predavanje univ. prof. g. inž. arh. Ivana Vurnika zaradi obolevosti predavatelja ne bo vršilo, ter da je preloženo na poznejši čas.

u— Idrijski krožek. V četrtek 4. t. m. ob 20. bo v salonu gostilne pri Kajfežu v Florjanski ulici sestanek s predavanjem L. Božiča: Zanimivosti iz stare Idrije. Vabljeni vsi rojaki in prijatelji.

u— Sadlarska in vrtnarska podružnica na Vtoku priredi drevi ob pol 18. v salonu restavracije pri Katrci v Rožni dolini sestanek vrtnarskega odseka. Vabljeni so vsi člani in prijatelji.

Kino Matica

TEL. 21-24

PREDSTAVE ob 16. 19. 21 h

Premiera!

Metro-Goldwyn

filma

NOČ PRIPADA MLADOSTI

Film iz predvojne Dunaja in avstrijskega dvora. — Ljubljene kino publike RAMON NOVARRO po dolgem času zopet na platnu.

V BURNIH DNEH, KO SE VAS POLASČA MALODUŠJE,

Fr. Langerjeva odrska drama

Izgubljena patrola

ZD. STEPANEK, VOJTA JURNY, FERD. HART

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

KINO UNION,

TELEFON 22-21

KINO SLOGA — TELEF. 27-30

Danes premiera:

ZVERI PRAGOZDA

Najnovejši kulturni film slavnega raziskovalca Franka Bucka, tvorca slovitega filma »PRIVEDI JIH ŽIVE!« Film je bil nagrajen zaradi svoje izredno poučne in znanstvene vsebine!

Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

Produkcija R. K. O. Radiofilm

u— Oseba, ki je v nedeljo 30. aprila našla listino z monogramom A. B. z vsoto 1.200 je dobro znana, in se poziva na listino proti odškodnini vrne podružnici »Jutra« Celje. (—)

Iz Maribora

a— Učiteljski iz Šabca v mariborski okolici. 39 gojencev in gojenk učiteljskega šolstva v Šabcu je poselilo pod vodstvom prof. Mihajloviča in 2 profesorice tudi šoli v Studenčih in na Tezmem. Prisrčne pozdravne besede so izrekli dragim gostom šolski upravitelj Kontler, sreski šolski nadzornik Senica in učitelj Vranc iz Studenčev ter učitelj Ledinek in predsednik krajevnega šolskega odbora na Tezmem g. Kovačič.

a— Občinska vzgojna posvetovalnica v Studenčih. Na seji občinskega odbora v Studenčih je bil soglasno sprejet predlog občinskega odbornika g. Vrance, da organizira študentska občina skupno z mariborsko Pedagoško centralo vzgojno posvetovalnico, ki bo v delavskem predmestju velikega pomena. Svoje sodelovanje je obljubilo tudi domače učitelstvo.

a— Pokojninski zavod je kupil Tavčarjev kompleks. Pokojninski zavod namestila, kakor znano, graditi stanovanjski hiši v Kerkovi ulici in Marijini ulici. Sedaj pa je kupil še Tavčarjev kompleks v Kopaljski ulici, kjer bo tudi zidal veliko, večnadstropno stanovanjsko hišo.

a— Izlet na Pankracijo. V nedeljo 7. t. m. priredi SPD Maribor skupni obmejni izlet na Remšnik in k Sv. Pankraciju. Izleta se udeležijo mariborski planinci, izletniki in pevci.

a— Preložena seja mestnega sveta. Za četrtek 4. t. m. napovedana seja se preloži na petek dne 5. maja t. l. s pričetkom ob 18. v mestni posvetovalnici.

a— Križar gostuje v »Prodani nevesti«. V smislu dogovora bi imel naš znameniti basist gostovati v soboto 6. t. m. v vlogi Kecalja v »Prodani nevesti«. Zaradi tehničnih vzrokov na ne bo tega zanimivega gostovanja v soboto, ampak predvidoma prihodnji teden.

Iz Trbovelj

t— Vokalni koncert mešanega zborja Glasbene Matice ljubljanske bodo slišali Trboveljčani v nedeljo 7. t. m. pop. ob 14. uri v dvorani Sokolskega doma v Trbovljah. Zbor bo pel pod vodstvom ravnatelja Poliča dela slovenskih skladateljev Adamiča, Foersterja, Koporca, Lajovca in Tomca, poleg tega še nekaj del Slavonske-

Utopljenega veslača so našli

Nesrečni Jakec Feštajn pokopan v Loki

Loka pri Zidanem mostu, 2. maja Danes so pokopali na loškem pokopališču 13-letnega Feštajnovca Jaka iz Renk v Zasavju, ki je postal pred 14 dnevi žrtev nesrečne vožnje po razpenjeni Savi. Bilo je 11. aprila in Feštajnovi otroci so se vozili po reki s sandolinom. Malo dni prej so ga potegnili s kavlji na suho. Reka Sava je čolnček pobrala nekje v gornjem toku in ga je valila s seboj. Otroci so ga še pravočasno ugotvedli in v tistem predelu pri Renkah, kjer je Sava najozja, so ga potegnili na suho.

Več dni so imeli z njim obilo zabave. Usodni dan je bil na sandolinu 13-letni Jaka, ki je obiskoval ljudsko šolo poslednje leto. V tistem se prihajali nizdol po reki splavarji, fantič se je hotel pred svojimi znanci postaviti. Odrinil se je od brega in je hotel stoje prevelati preko reke. Na tistem mestu, kjer imajo Feštajnovi svojo domačijo, je reka sila valovita. Mladega veslača je zajel vrtinec in čoln se mu je prevrnil. Vrtinci so ga potegnili k t'om, nato pa — kakor so povedali kasneje domači pa tudi splavarji — ga je za trenutek spet vrglo valovje vrh vode. Nesrečni fant je močno krilil z rokami. Preden so mu prišli na pomoč domači in splavarji, je bilo življenje mladega Jakca že končano. Voda ga

je potegnila s seboj in v tistem ga je udaril menda tudi čoln po glavi, da je fantič sploh izgubil prisednost. Več ur so ga iskali domači pa tudi splavarji, fantiča pa ni bilo nikjer. Zavrtnate savske vrtinice so ga potegnile na dno...

Ve doslej so spraševali hudo užaloščeni Feštajnovi vzdolž reke in skušali dobiti truplo nesrečnega sina. O izginolem fantiču so obvestili Feštajnovi vse orožniške postaje ob dolnjem toku. V nedeljo so našli sprehajalca na obrežju med Zidanim mostom in Radečami naplavljen truplo mladega utopljenca. O najdbi trupla so bili obveščeni tudi orožniki v Zidanem mostu. Ti so uvedli poizvedovanja, v zadnjem času je prijavljenih več primerov mladih utopljenčev, zato orožniki niso bili za trdno uverjeni, da so našli ravnost Feštajnovca iz Renk. V domnevi, da so našli njihovega sina, so Feštajnovi odhiteli v Zidani most že takoj v nedeljo popoldne. Res je bil utopljenec njihov nesrečni Jaka. Truplo so bili medtem prenesli v mrtvašnico. Zaradi daljšega ležanja v vodi in sunkov na poti od Renk do Loke, je bilo truplo že močno poškodovano. Dogodek je zbudil odprtosrčno sočustvovanje z nesrečno Feštajnovno družino.

Kdor se pretepa, bo odpuščeno!

Napadalec na orožnika prigan v Ljubljano

Ljubljana, 2. maja V zapore okrožnega sodišča so privedli orožnika Jožeta Plahutnika, rudarja iz Zagorja. Pred dnevi so ga zagorski orožniki aretirali kakor tudi njegovega brata Vinka. O vzroku aretacije smo pred dnevi poročali. Oba brata sta bila v družbi vinjenih fantov. Zvečer so kričali po zagorski dolini. S kolodvorca se je tedaj vračal orožniški narednik Anton N. Pozvali je kalice nočnega miru, naj se umirijo. Drugi fantje so se pokorili čuvarju javnega reda, brata Jože in Vinko Plahutnik pa sta silovito napadla orožnika. Orožnik, ki je bil sam in zaradi večerne službe je izčrpan, se je junaka branil in je prizadejal obema napadalcema občutno škodo. Jože in Vinko pa sta pokazala vso svojo divjaško naravo in sta tudi zadala orožniku več ran.

Se isti večer sta bila oba divjaka aretirana in proti njima je bila uvedena preiskava. Na kraj napada je dospel orožniški vodnik g. Juno Mavračič, ki je točno ugotovil vse podrobnosti. Nato sta bila Jože in Vinko oddana v sodne zapore. Obsojbe vedni dogodek, da sta napadla dva usluž-

benca Trboveljske premogokopne družbe službojočega orožnika, je bil sporočen tudi vodstvu TPD, ki je izdal takojšen odlok, da sta Jože in Vinko Plahutnik za vedno odpuščen iz službe pri rudniku. Jožeta so danes privedli v Ljubljano, Vinko pa je do glavne razprave spuščen na svobodo. Jože Plahutnik je znan kot nevaren pretepač. Pred leti je bil soudeležen tudi pri napadu na službojočega financarja, ki je prišel nadzorovat vinotoke k žeganju na Kum. Finančnega organa so sredi noči zaklani in Jože je moral potem odsedeti večletno kazen v mariborski kaznilnici. Razprava zaradi napada na zagonskega orožnika bo v kratkem. Kar se kazenskega odpusta pri TPD tiče, je treba povedati, da po večini odpuštiljo vsakogar, ki se izpodbija in se divjaško pretepa. Pravijo, da je to že marsikatera izpametovalo in da je pretepanja po rudarskih revirih vedno manj. Saj je pri nas dovolj kruha in zaslužka potrebnih ljudi, ki so voljni nad mestiti pijance in razgrajke, smotilce našega narodnega ponaša.

Gospodarstvo

Blokovna tarifa za električni tok

Naši trošarinski predpisi, po katerih je diferencirana državna trošarina na električni tok za razsvetljavo (70 par od kilovatne ure) in za ostale svrhe, zlasti za pogon (10 par od kilovatne ure) so doslej omejevali uvedbo tako zvane blokovne tarife, ki se v drugih državah vedno bolj uveljavlja.

Osnovna misel blokovne tarife je v tem, da se vsa poraba električnega toka (za razsvetljavo, pogon, aparate itd.) šteje na enem samem števcu, čeprav se zaračunava po različni ceni. Določeno minimum potrošnje (prvi blok), ki je odvisen od števila sob ali velikosti stanovanja, se smatra kot potrošnja za razsvetljavo, ves preostanek potrošnje pa se zaračunava mnogo ceneje kot pogonski ali termični tok (drugi blok). Možna je tudi nadaljnje stopnjevanje v treh blokih in se potem tok zaračunava po treh različnih cenah. Prednost te tarife je v tem, da se potrošniku za ves tok, ki ga potroši preko količine, določene za prvi blok (za razsvetljavo) zaračuna po nižji ceni in ni potrebno imeti več števcov. Zadnja okolnost zlasti ovira potrošnje električnega toka v gospodinjstvu, ker je treba za več števcov plačevati pristojbine.

Ovira, ki je doslej obstajala po trošarinskih predpisih, je za najnovejšim pravilnikom k spremembam in dopolnitvam za izvajanje zakona o državni trošarini, odstranjena. Ta pravilnik, ki je bil objavljen v »Službenih novinah« od 22. aprila, vsebuje v čl. 3 naslednjo novo določbo:

Ako električni vodi za pogon motorjev in za druge svrhe, razen razsvetljave, niso ločeni od vodov za razsvetljavo, in se potrošnja toka za obe svrhi registrira z enotarnim števcem ter potrošnik plačuje odškodnino za tok po blokovni tarifi, sme davčni oddelek finančnega ministrstva po svoji uvidenosti na prošnjo elektrarne odobriti, da se trošarina plača na količino električnega toka iz prvega bloka po stopnji iz ostalih blokov (70 par), na vse količine iz ostalih blokov pa po stopnji za pogonski tok (10 par). Tako dovoljenje se sme dati samo v primeru, ako cena električnega toka v ostalih blokih ne presega polovice cene za tok iz prvega bloka. Izdano dovoljenje lahko davčni oddelek finančnega ministrstva vsak čas razveljavi, kadar to smatra za potrebno.

Z gornjo spremembo pravilnika je torej omogočena uvedba blokovne tarife, obenem pa je omogočeno znatno povečanje potrošnje za pogon in za kurjavo v gospodinjstvu. Imenovana sprememba trošarinskih predpisov je bila izdana na iniciativo zagrebske mestne elektrarne, ki kaže v zadnjih letih veliko iniciativnost v pogledu pametnega pospeševanja konsumna električnega toka. Glede na uveljavljanje novega pravilnika bo zagrebska mestna elektrarna že s 15. majem uvedla novo blokovno tarifo. Vodstvo elektrarne pričakuje, da se bodo številni konsumenti prijavili za uvedbo te nove tarife, ker jim bo po nizki ceni omogočeno povečanje potrošnje v gospodinjstvu.

Oskrba industrije s surovinami

Vprašanje oskrbe naše industrije s surovinami iz deviznih držav se ni rešeno. Na merodajnih mestih še vedno proučujejo vprašanje pospeševanja našega izvoza v devizne države, zlasti na podlagi uporabe internih dinarjev. V poučenih krogih v Beogradu zatrjujejo, da po Narodna banka nekoliko povečala dodelitev deviz za uvoz surovin. Po obstoječem načrtu naj bi Narodna banka dajala devizna dovoljenja za uvoz bombaža do 70% lanskega uvoza (odnosno do 35 kg polletno na vsako vreteno) nadalje za uvoz loka do 50% lanskega uvoza, za uvoz oboje volne do 88% lanskega uvoza in za uvoz surovin kož do 60% lanskega uvoza. Razliko naj bi podjetja krišala na podlagi kompenzacij z izvozom naših industrijskih proizvodov v neklirinske države.

Omejitve obratovanja v mariborski tekstilni industriji

Iz Maribora nam poročajo, da se stanje v mariborski in okoliški tekstilni industriji še ni zboljšalo in so podjetja zaradi pomanjkanja surovin permanentno v kritičnem položaju. Poleg omejitev, ki so bile izvršene v zadnjem času, je sedaj omejeval obratovanje tudi mariborska tvornica Doctor in drug, kjer se obratuje odlešč samo tri dni na teden. Vodstvo tvornice se je moralo odločiti za tako omejitve obratovanja, ker nima bombaža in ga ima v zalogi samo še 10 vagonov. Če podjetje ne bo dobilo možnosti za uvoz nadaljnjih pošilk, bo moralo obrit se bolj skrajšati. Pomanjkanje surovin občuti to podjetje tem težje, ker ima prav znatna naročila. V tvornici je zaposlenih 1800 delavcev. Tudi ostale mariborske tvornice niso mnogo na boljšem glede surovin. Še najbolj je založena Huterjeva tvornica, ki pa ima tudi zalogo le za 1 mesec.

Pospeševanje izvoza v neklirinske države

Naše gospodarstvo tudi nujno pričakuje končnih ukrepov glede uporabe internih dinarjev inozemcev iz neklirinskih držav za pospeševanje izvoza v neklirinske države. Doslej smo na tej osnovi izvozili le za 1500 vagonov koruze v Anglijo. Ni še definitivno določen seznam izvoznih predmetov, katerih izvoz v neklirinske države naj bi se na ta način pospešil. Predvideno je, da se za v seznamu določeno blago dovoli plačilo 30 do 35% v internih dinarjih, ostale pa v devizah. Ta odstotek uporabe internih dinarjev menda ne bo za vse izvozne predmete enak in bo diferenciran glede na težkoče pri izvozu posameznih predmetov na zunanjih tržiščih. Odločeno je, da ne bo treba izvoziti blaga v dotično klirinsko državo, v katero je namenjen transfer internih dinarjev. Seznam izvoznih predmetov bo precej obsežen, vendar pa še ni definitivno določen.

Izvoz lesa v Anglijo in Italijo

V poučenih krogih zatrjujejo, da izvoz našega lesa ne pride v poštev v zvezi z uporabo internih dinarjev, čeprav se lesni izvozniki prizadevajo, da bi se na osnovi internih dinarjev dovolil tudi izvoz lesa v neklirinske države, zlasti v Anglijo,

Predpisi zagrebske elektrarne za zaračunavanje toka po blokovni tarifi določajo, da se potrošnja zaračuna v prvem bloku (razsvetljavo) po 4 din za kw. uro, v drugem bloku po 2 din in v tretjem bloku po 0,90 din. Vsa potrošnja pa se meri na enem samem števcu, ne glede na to, ali se tok troši za razsvetljavo ali za hišne električne aparate, za pogon motorjev ali za električno kuhanje in gretje. Letne količine potrošnje v prvem bloku so določene različno za stanovanje z enoprostorno edinicco, z dvema prostornima edinicama itd. do pet prostornih edinic. Ta potrošnja, ki se računa kot potrošnja za razsvetljavo, znaša pri stanovanju z eno prostorno edinicco 35 kw. ur, z dvema prostornima edinicama 65 kw. ur, s tremi edinicami 94 kw. ur, s štirimi edinicami 155 kw. ur in s petimi edinicami 205 kw. ur. V principu se vzame kot prostorna edinicca vsaka soba. Kuhinja in kopalnica se smatra kot ena prostorna edinicca. Potrošnik, ki ima tri prostorne edinicce, plača torej za vso potrošnjo preko letnih 94 kw. ur (odnosno v posameznih mesecih: v januarju preko 10 kw. ur, v februarju 9, v marcu 8, v aprilu 7, v maju 7, v juniju 6, v juliju 5, v avgustu 6, v septembru 7, v oktobru 8, v novembru 10 in v decembru 11 kw. ur) le 2 din od kw. ure. Če pa konsument priključi še električni štedilnik ali električni kuhinjski priključek vrednostjo najmanj 1 kilowata in če potroši preko prvega bloka najmanj 4 kw ure mesečno za prvo prostorno edinicco in za vsako nadaljnjo še po 2 kw. uri, potem se mu v tretjem bloku računa električni tok samo po 0,90 din za kw. uro.

Zaradi boljšega razumevanja navajamo naslednji primer: Konsument ima 3 prostorne edinicce ter troši električni tok ne samo za razsvetljavo, temveč tudi za likanje in za električni štedilnik. V maju potroši n. pr. 20 kw. ur. V tem mesecu se zaračuna v prvem bloku za razsvetljavo 7 kw. ur; pri ceni 4 din plača torej za razsvetljavo 28 din. Nadaljnjih 8 kw. ur mu elektrarna zaračuna po 2 din in za zadnjih 5 kw. ur po 0,90 din za kw. uro; skupaj plača torej 48,50 din brez državne trošarine in postranski pristojbin. Državna trošarina se zaračuna od potrošnje v prvem bloku po 0,70 din za kw. uro, za potrošnjo v ostalih dveh blokih pa po 0,10 din za kw. uro.

Zagrebska mestna elektrarna je znižala tudi pristojbino za števec, in sicer pri enofaznem števcu do 5 amperov na 3,50 din na mesec in pri enofaznem števcu do 10 amperov na 4 din na mesec (doslej je elektrarna zaračunavala za vsak nadaljnji števec po 8 din mesečne pristojbine).

Uvedba blokovne tarife predstavlja za Zagrebčane precejšnjo pocenitev. Zagrebski primer naj bi napotil tudi ljubljansko elektrarno, da se odloči za uvedbo blokovne tarife in da obenem zniža pretirano visoko ceno, ki velja še vedno v Ljubljani, zlasti za razsvetljavo.

Država bo zgradila dve tvornici za celulozo

Na predlog ministra za gozdarstvo in rudnike je vlada sklenila zgraditi 2 veliki tvornici za celulozo, in sicer eno s kapaciteto 20.000 ton v srednji Bosni med Zenico in Zavidoviči, in drugo s kapaciteto do 25.000 ton v bližini gozdnih kompleksov Gorskoga Kotarja. Like in Slavonije med Ogulinom in Vrbovskim. Nadalje je vlada sklenila preurediti in modernizirati tvornico celuloze v Drvarju. Obe novi tvornici bosta tako urejeni, da se bo celuloza, ki jo bosta izdelovali, lahko porabila za izdelovanje vseh končnih produktov, kakor umetne svile, vate, alkohola itd. Kakor je znano, je naša država doslej izvažala precej celulozne lesa. Z gradnjo teh dveh tvornic in z moderniziranjem tvornice v Drvarju bo ustrezno vsemu našemu notranjemu konsumu beljene in nebeljene celuloze, razen tega bo pa še mnogo celuloze ostalo za izvoz.

V zvezi z gornjo vestjo, ki jo objavlja agencija Avala, poročajo iz Beograda, da je predviden znaten izvoz naše celuloze v Francijo. Kakor smo že poročali, nam je Francija odobrila za letni kontingent 8000 ton carine prost izvoz celuloze. Francija ima precejšnjo potrebo glede uvoza celuloze, ker je prej kupovala znatne količine v bivši Avstriji, po priključitvi Avstrije k Nemčiji pa je možnost uvoza iz Avstrije prenehala. Zato obstoja možnost, da postane naša država za celulozo stalna dobaviteljica Francije.

V kratkem bo pričela obratovati tudi nova tvornica celuloze v Krškem, ki jo gradi industrijalec G. Bonač. Tvornica bo v početku proizvajala 6.000 ton celuloze letno, pozneje pa bo lahko kapaciteto povečala na 10.000 ton.

Gospodarske vesti

== Za povečanje zagrebskega velesejma == dala država 1 milijon dinarjev. V soboto je bil na Zagrebškem zboru svečano otvorjen 31. mednarodni pomladni velesejem s 16. sakonom avtomobilov. Pokrovitelj Nj. Vel. kralja je zastopal general Predić, kraljevsko vlado pa trgovski minister Jevrem Tomić. V svojem otvoritvenem govoru je trgovski minister izjavil, da je kot resorni minister po odobrenju predsednika vlade izdal odlok, po katerem

dobi zagrebski velesejem državno pomoč v višini 1 milijona dinarjev za prva dela pri razširjenju velesejma.

== Zagreb dobi palačo za finančno direkcijo. Iz Zagreba poročajo, da je finančni minister odobril kredit za gradnjo palače za finančno direkcijo savske banovine v Zagrebu. Kredit znaša 10 milijonov din. Zemljišče za novo palačo bo dala na razpolago občina v zamenjavo za dosežane poslojpe finančne direkcije.

== Predstavnštvo hrvatskih trgovcev. Poročali smo že o predlogu splitske Zveze trgovskih združenj, da se ustanovi s sedežem v Zagrebu predstavnštvo hrvatskih trgovcev. V nedeljo je bila zaradi tega v Zagrebu konferenca zainteresiranih trgovskih združenj in zbornic. Poleg delegatov združenj so bili na konferenci tudi delegati zagrebske, splitske, osiješke in dubrovnike trgovinske zbornice. Na konferenci je bilo sklenjeno, da se ustanovi »Predstavnštvo hrvatskih trgovcev«, v katerem bodo združene trgovske organizacije iz Hrvatske, Dalmacije, Slavonije, Bosne in Hercegovine. Za predsednika je bil izvoljen g. Martin Jakovac iz Zagreba.

== Polovična vozna za delegate na občni zbor Zveze slovenskih združenj v Ljubljani, ki bo v ponedeljek, 8. maja t. l. je dovoljena. Delegati naj kupijo pri odhodni postaji cel vozni listek in običajni obrazec.

Borze

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespremenjeno (13.80), prav tako angleški funti (specialni tečaj 238, svobodni tečaj 258). Grški bini so se v Zagrebu trgovali po 31.8750, v Beogradu pa po 32.

Na zagrebškem efektuem tržišču je bila tendenca v državnih papirjih nespremenjena. V Vojni škodi ni bil zabeležen noben tečaj (v Beogradu je bil promet po 452.25 — 452.50). Zaključki pa so bili v 7% Blairovem posojilu po 92 (v Beogradu po 90.50) in v 8% Blairovem posojilu po 100 (v Beogradu po 99.50). Promet je bil še v delnicah Trboveljske po 180.

DEVIZE

Ljubljana, Amsterdam 2355.50—2393.50 Berlin 1777.12 — 1794.88, Bruselj 751.50 — 763.50, Curih 995 — 1005, London 206.95 — 210.15, New York 4404.25 — 4464.25, Pariz 116.85—119.15, Trst 232.75 — 235.85.

Curih, Beograd 10, Pariz 11.80, London 20.8550, New York 445.625, Bruselj 75.80, Milan 23.45, Amsterdam 237.45, Berlin 178.60, Stockholm 107.45, Oslo 104.80, København 93.10, Sofija 5.40, Varšava 83.75, Budimpešta 87, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb, Državne vrednote: 4% agrarne 61.50 bl., 4% severne agrarne 60 — 61, 6% beguške 87 den., 6% dalm. agrarne 85 den., 7% stabiliz. 98.50 bl., 7% invest. 99 — 100, 7% Blair 91.50 — 92, 8% Blair 99.50 — 100.50; delnice: Narodna banka 7500 bl., Trboveljska 177.50 — 180, Gutmann 35 — 40, Sečerača Osijek 90 bl., Isis 25 den., Jadranska 360 bl.

Beograd, Vojna škoda 452 — 452.50 (452.25 — 452.50), 4% severne agrarne 59.25 — 60, 6% beguške 88.25 — 88.50 (88.50), 8% dalm. agrarne 87.25 — 87.50 (87 — 87.50), 7% stabiliz. 99 den., 7% invest. 99.25 den., 7% Blair 90.75 — 91 (90.50), 8% Blair 99.25 — 100 (99.50), Narodna banka 7400 — 7500, PAB 215 — 217 (215).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Novosadska blagovna borza (2. t. m.). Tendence prijazna. Pšenica: (78.79 kg); baška 149 — 152, ban., srem. 145 — 150, slav. 149 — 151. Rž: baška 140 — 142. Jčmen: baški in sremski 64/65 kg 165 — 170, jar. 68 kg 180 — 185. Oveš: baški, sremski in slavonski 150 — 152.50. Koruza: baška 100 101, baška pariteta Indija in Vršac 100 — 102. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 235 — 245; »2« 215 — 225; »5« 195 — 205; »6« 175 — 185; »7« 145 — 155; »8« 112.50 — 115. Fižol: baški in sremski beli brez vreč 180 — 182.50. Otrobi: baški 110 — 112, sremski 104 — 106, banatski 101 — 103.

R A D I O

Sreda, 3. maja

Ljubljana 12: Plošče po željah. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Salonski kvartet. — 14: Napovedi. — 18: Mladinska ura: Iz glasbene zgodovine (dr. A. Dolinar). — 18.40: Umetnost Ptuj (dr. Fr. Stele). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Rožnik pri Ljubljani in njegova zgodovina (Alojz Potočnik). — 19.50: Plošče. — 20.10: Kvartet mandolin. — 21: Prodana nevesta I. delj. (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos iz restavracije »Emona«.

Beograd 17.20: Orkester in plošče. — 20: Kakor Ljubljana. — Zagreb 20: Prenos iz gledališča. — Praga 19.50: Koncert orkestra in solistov. — 21.20: Lahka glasba. — Varšava 21: Chopinova glasba. — 21.30: Zvočne slike. — 22: Godba za ples. — Sofija 18: Bolgarske pesmi. — 18.45: Lahka glasba. — 19.30: Prenos opere »Prodana nevesta«. — 22: Lahka godba in ples. — 22.30: Bolgarske pesmi. — Dunaj 12: Delavski kvintet. — 16: Lahka glasba. — 19: Godalni kvintet. — 20.15: Orkestralni koncert. — 22.30: Vesela muzika. — Berlin 19.15: Zvočna igra. — 20.15: »Ljubzenska zgodba«. — 21: Klasična opereta. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — München 19.15: Orkester. — 20.15: Šest skladateljev — 100 melodij. — 22.40: Lahka glasba. — 24: Nočni koncert. — Pariz 20.10: Beethovnov koncert iz Londona. — 22: Lahka glasba.

Naše gledališče

D R A M A

Sreda, 3. Ka. je resnica? Red Sreda. Četrtek, 4. Utopljenca. Red Četrtek. Petek, 5. Zaprt. Sobota, 6. Živi mrtvec. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol.

O P E R A

Sreda, 3. Falstaff. Red B. Četrtek, 4. Trubadur. Debut gdčne. Mire Basicve iz Zagreba. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Petek, 5 ob 15. Don Kihot. Dijaška predstava. Izven. Globoko znižane cene od 16 din navzdol.

Sobota, 6. Jesenski manevri. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol. MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 3. Zaprt. Četrtek, 4. ob 20. Dajak prosjak. Red D.

S P O R T

Za napredek naše atletike Akcija za organiziranje narodnega prvenstva

Jugoslovenski atletski savez je v prvi številki svojega novega glasila »Atletike« objavil poziv za organiziranje narodnega prvenstva, ki naj bi dvignilo zanimanje za atletiko še marsikje po naših krajih, kjer se dozdaj ni nihče pobiral, da bi pregledal vrste naše mladitve in našel med njo gotovo precej talentov za to sportno panogo. Akcijo je treba toplo pozdraviti in je le naša želja, da bi res tudi uspeła. Prvo vabilo za organiziranje narodnega prvenstva pravi:

Med mnogimi neustvarjenimi sanjami vseh onih, ki jim je na srcu napredek naše atletike so vsekakor ene najbolj pogostih sanje o razširjenju zanimanja za to lepi sport v krajih, kjer zanj na žalost komaj vedo, in sicer celo danes, ko je za nami 20 let dela za njegovo popularizacijo.

»Atletika« se je zato odločila, da bo po svoje poskusila ostvariti te želje in bo zato v teku letošnjega leta organizirala narodna tekmovanja v vseh mestih in vaseh, kjer bo zanja količjak zanimanja. To

bo predvsem tamkaj, kjer še ni sportnih klubov, ki bi se bavili z atletiko. Prizorišče teh borb bodo zelene livade, namesto predpisanih trkališč in naprav bodo tekmovalci nastopili na mehki zeleni travnati preprogi. Uspehe posameznikov tukaj ne bodo merili po sekundah in metrih. Naša kreпка mladina se bo v borbi prsa ob prsi borila na svežem zraku, najboljši med njo bo naš list pozval, da pokaže svoje sposobnosti in moč v medsebojni borbi z zmagovalci iz raznih krajev na zaključnem tekmovanju v enem izmed naših atletskih središč. Tamkaj bodo tekmovanja na pripravljenem tekališču in s predpisanimi napravami, da bodo lahko vsi ti najboljši tamkaj pokazali, kaj znajo.

Posel, ki smo se ga lotili, je velik. Sami bi ga z najboljšo voljo komaj končali z uspehom. Zato poziva list vse prijatelje atletskega sporta, posebno pa one, ki so morali po kakršnikoli dolžnosti zapustiti klube in mesta, kjer so ga spoznali in vžljubili, pa so se morali zdaj oddaljiti od njega, naj se nam javijo in s svojo pomočjo omogočijo ostvaritev našega načrta. Žrtve je majhna, cilj pa, ki je dosegljiv, zelo velik...

m: Schmiederer (M. Sobota) 2:52.8; skok v daljino: Bačnik (Mar) 6.15; skok v višino: Kolarič (M. Sobota) 1.68 m.

SK Adria. V četrtek dne 4. t. m. ob 20. bo redna odborova seja v pap. restavraciji na Vevčah. Zaradi važnosti seje prosim sigurno! Tajnik.

Kolesarska podzveza Ljubljana ponovno poziva gg. sodnike, da obnovijo sodniške izkaznice, gg. funkcionarje pa, da se verificirajo. Klubi morajo imeti najmanj tri verificirane funkcionarje, in sicer predsednika, tajnika in teh. referenta. Neverificirani funkcionarji bodo izločeni od važnih funkcij na prireditvah. Vsi, ki se bodo letos verificirali, morajo predložiti klubskemu tajnistvu dve sliki in plačati predpisani prispevek, tajniki naj nujno pošljejo izpolnjene obrazce za verificiranje Kolesarski podzvezi, da jih odpremi zvezi v Zagreb. Ker je prireditev ZSK Hermesa na podtiški progi že v nedeljo, opominjamo vse dirkače, funkcionarje in sodnike, da bodo opremljeni s pravnimi izkaznicami, predvsem sodniki gg. Plančkar, Bezljaj in Schweitzer.

Celjski Olimp izgubil v Radečah. Preteklo nedeljo je gostovalo v Radečah moštvo SK Olimpa iz Celja in odigralo prijateljsko nog. tekmo z Radečani. Tekma se je končala z rezultatom 4:3 (3:0) za SK Radeče. Radečani so presenetili s polno igro, zlasti v prvem polčasu in si že v prvih minutah zagotovili zmago. V drugem polčasu pa so Olimpovci igrali z vetrom in soncem v hrbtu in potisnili Radečane docela v obrambo. Pri vsem tem so se Radečani še uspešno branili in si tako priborili lepo zmago nad prvorazrednim celjskim klubom.

ACADÉMIE SCIENTIFIQUE DE BEAUTÉ PARIS

376, RUE SAINT HONORE

CREME LYHAL
PUDER LYHAL
ZA SUHO KOŽO
CREME ETERNELLE JEUNESSE
PUDER ETERNELLE JEUNESSE
ZA NEUTRALNO KOŽO

Académie Scientifique de Beauté, Pariz, eden najstarejših zavodov in višja kozmetična šola v Parizu pošlje v Jugoslavijo asistentinjo zaradi konzultiranja dam.

Damam se nudi s tem možnost, da se neposredno in brezplačno seznanijo z najnovejšim pariškim sistemom za negovanje lepote. Pariška kozmetičarka bo dame zlasti seznanila z najnovejšo in uspešno nego gub s preparati Vivromones i Creme Hormonyl Vitaminée.

Poleg tega bo dajala asistentinja važna navodila v predmetu »KOZMETIKA SPOMLADI IN POLETJE«.

Obiski se sprejemajo:
5. in 6. maja v parfumeriji Nada Grizogono, Ljubljana, Franciskanska ul. 1.
8. in 9. maja: Damski česalni salon Gjud Aleksander, Ljubljana, Kongresni trg 6.

Svet, kakršen bo jutri

V nedeljo je prezident Zedinjenih držav Roosevelt v navzočnosti odposlancev šestdesetih držav sveta in guvernerjev 48 držav ameriške Unije otvoril svetovno razstavo v New Yorku. Na razstavišču in v njegovi okolici je bilo nad pol milijona ljudi. Njujorska razstava stane Ameriko skoro osem milijard naše dinarske veljave. Na njej sodeluje 62 držav. Restavracijski lokali na razstavišču lahko sprejmejo četrto milijona gostov.

Leto repatic

Kopffova repatica, ki napravi pot okoli sonca v šestih in pol leta.

Komaj so se astronomski krogi spoznavali z ime četrte repatic, ki so jo odkrili letošnje leto in ki počasi izginja spet v svetovni prostor, že je holandsko ameriški astronomu Van Biesoroecu na Yerksovi zvezdarni v Chicagu uspelo, da je odkril Kopffovo repatico, ki so jo zvezdoslovci že pričakovali. Odkril jo je kot zvezdico 13. reda v okolici Vodnarjeve žare. Ta komet, ki je torej viden samo z zelo močnimi daljnogledi, je odkril ravnatelj astronomskega računskega zavoda v Berlinu-Dahlemu, profesor Kopff, pred 33 leti.

Kopff je bil tedaj pomočnik znamenitega astronoma in pomembnega nebesnega fotografa Maxa Wolfa v Heidelbergu. Repatica, ki je dobila njegovo ime, prepotuje pot okoli sonca v šestih in pol leta. Videti bi jo bili morali spet l. 1912, a tedaj so jo zaman iskali. Wolf pa je repatico svojega učenca tako l. 1919., kakor leta 1926, z uspehom fotografiral. L. 1932. so Kopffovi komet opazili na zvezdarni v Cordobi. Sedaj pa na Yerksovi zvezdarni. Soncu se ne približa preveč, zato je vedno bolj slabo viden.

Angleška tajna služba

Ogromni izdatki, štirikrat večji kakor pred svetovno vojno

Nobena država na svetu ne izdaja za svojo tajno službo menda tako velikih vsot kakor Anglija. V zadnjih petih letih je za svoj prosluli Secret Service izdala n. pr. l. 1934. 180.000 funtov sterlingov, l. 1936. že 250.000, l. 1937. 350.000 in l. 1938 450 tisoč funtov sterlingov. Letos so postavko

za tajno službo v spodnji zbornici brez debate povišali na pol milijona funtov sterlingov. To se pravi, da izdaja Anglija za tajno službo letno šestkrat toliko, kolikor pred vojno.

Parlament, ki je drugače tako radoveden in ki ministrskemu predniku glede zmanjšanja političnih vprašanj neprestano zastavlja bolj ali manj prijetna vprašanja, se je čuval, da bi glede nove postavke kakšno znil. Bilo bi tudi zaman, kajti prejel bi stereotipni odgovor: Pojasnil o tajni službi ni mogoče dati, ker bi ti odgovori napravili tajno službo javno in bi jo mogli motiti v njenem delu.

V vsem imperiju sta sploh samo dva moža, ki vesta vse o tej tajni službi. To je prvi diplomatski svetovalec angleške vlade, sir Robert Vansittart, in njegova desna roka, stalni državni podtajnik v znanjem ministrstvu, sir Aleksander Cadogan. Celo vsakokratni ministrski predsednik smatra za svojo samo ob sebi temno dolžnost, da se ne briga preveč za delo in tehniko tajne službe. Pravi vodja službe je skrivnostna osebnost, ki ima morda v kakšnem drugem ministrstvu brezpomembno mesto. Celo njegovi najbližji sodelavci ne vedo zanj in ne vedo, kje je njegov urad.

Vse neobičajne stvari, ki se dogajajo v imperiju ali po svetu, od zdravja tujih državnikov do gradenj prekopov, od navadne špionaze do prikritih ali javne kulturne propagande obdelujejo uradniki in agenti tajne službe. Najvišja zapoved angleškega Secret Servicea je: čim manj beležk, čim manj aktov, da ne bi nekega dne kakšni zapiski na nezaželjen način angleški ali svetovni javnosti dali vpogled v njegovo delovanje.

Cela vas zgorela

Pri Brestu ob Bugu je zgorela cela veslika naselbina. Požar je upepelil 48 gospodarstev in je zahteval tudi človeško žrtve v osebi nekega otročka.

Model št. 1

V London je prispela miss Helen Bennettova, ki bo na nekem revijskem odru nastopala kot plesalka. To je tista ženska, ki se ponaša, da jo med vsemi ženskami na svetu največ fotografirajo. Doslej ima že nič manj nego okrog 26.000 posnetkov tega »modela št. 1«, kakor jo imenujejo v njeni domovini Ameriki. Te posnetke so napravili za vse mogoče reklamne namene.

Bennettova zna nositi pričeske na 40 različnih načinov, tako da je uporabna kot model prav tako za kakšen sportni kostum, kakor za kakšno kopalno obleko, večerno obleko ali nov plašč. Zadnji posnetek, ki so ga napravili z njo v Ameriki pred njenim odhodom in ki ga bodo razstavili na newyorški razstavi, jo kaže z lišpom in vrednosti poldruga milijona dolarjev. To sliko je naročila velika newyorška draguljarska trdka.

Švica gradi zaklonišča

Mestni svet v Curihu je določil v svojem proračunu za l. 1939-40 dva milijona švicarskih frankov za gradnjo zaklonišč proti napadom iz zraka. S tem denarjem bodo gradili nova zaklonišča ter spremenili v zaklonišča takšne prostore, ki se dajo preurediti ob majhnih stroških. Predvsem bodo švicarji pri gradnji zaklonišč pazili na zdravstvene pripomočke in elektriko, na instalacijo in na opremo s pohištvo.

Težak top zgrmel v prepad

Baterija težkih motornih topov je vozila v okolici Zweisimmena v Švici v položaj. Na cesti, ki vodi mimo globokega prepada, je motorno vozilo, ki je vlekel tretji top, zropotalo čez cestni rob. Ustavila ga je šele skupina jelk v globini 15 m, top sam pa je treščil na dno prepada.

Vozač je postal žrtev optične prevare, ni videl, da se cesta suče v ovinek in je vozil naravnost. Vseh dvanajst vojakov, ki so bili na vozilu, je utrpelo lažje ali hujše poškodbe, eden se celo bori s smrtjo.

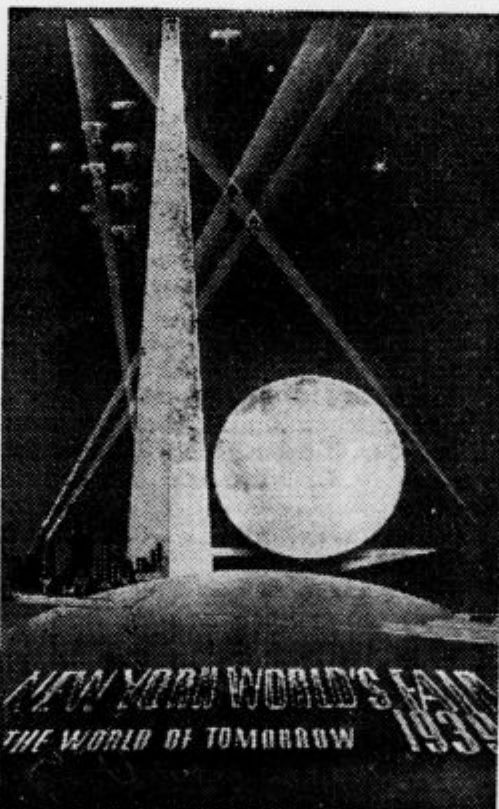
Nezgorljiva obleka

V Londonu je neka tovarna letal delala poskuse z novim oblačilom, ki je prepojeno z neko snovjo tako, da ne more zgoreti. Poskusi so pokazali, da je mogoče s takšno obleko brez škode skozi goreče prostore. Kakšna je zaščitna snov, izumitelj ni povedal. Sedaj je v pogajanjih z velikimi industrijskimi podjetji.

Arheološki muzej v Tirani porušen

V Valoni blizu nabrežja je stal arheološki muzej kralja Zoga. Kakor poroča »Journal des Debats« iz Pariza, je bil ta muzej pri bombardiranju Valone porušen. Muzej je bil last albanske države in je hranil nad tisoč arheoloških najdb, ki jih je izkopala neka francoska misija.

V znamenju krogle in obeliska

Krogla in obelisk sta simbol velike razstave v New Yorku, kakršne svet še ni videl. V krogli je ponazorjen sončni sestav s glavnimi zvezdami in ozvezdji.

Za besedami prihajajo dejanja

Prvi angleški rekruti, vpoklicani na podlagi zakona o splošni vojaški obveznosti, na dvorišču škotske vojašnice v Londonu

Ruski polet iz Moskve v Ameriko

Zasilen pristanek v Kanadi

Ruski letalec Kokinaki

Mumija v poštnem zavoju

Egiptski potovalni urad je prejel te dni pošiljko nekega londonskega potovalnega urada. Ko so jo odprli, so uradniki v grozi skočili nazaj. V paketu so namreč zagledali odsekano glavo in odsekane roke. Izkazalo pa se je kmalu, da ne gre za kakšen umor, temveč za glavo in roke mumije, ki jo je bil neki praznoverni Anglež s posredovanjem londonskega potovalnega urada poslal v Kairo. V pismu, ki je bilo priloženo, stoji, da bi se lastnik antičnega spominkarja tega rad odkrižal, ker mu je prinašal samo nesrečo in skrb. Paket z grozotno pošiljko so nato izročili muzeju.

Potovanje v Kanado

Določeno je, da odpotujeta angleški kralj in kraljica iz Londona v Kanado s parnikom »Empress of Australia«, ki je last Canadian Pacific Line. »Empress of Australia« je bil prvotno zgrajen kot ladja za nemškega cesarja Viljema in se je tedaj imenoval »Tirpitz«.

Največja globina v Atlantiku

Doslej znana najgloblja globina Atlantskega oceana znaša 8288 m, sedaj pa so izmerili v Karibskem morju globčino 9560 m. Najgloblje mesto morja so odkrili v Tihem oceanu in meri 10.623 m.

Žrtve kuge v Indiji

Iz Alahabada poročajo, da je kuga v vaseh okoli Benaresa zahtevala štiri tisoč mrtvih. To je največje število mrtvih, ki so jih v zadnjih letih zaradi epidemije imeli v provincih Indije.

Povratak iz Amerike

Bivši angleški min. predsednik Stanley Baldwin se je v New Yorku vkrcal na ladjo, in se vrnil v Evropo. Pred svojim odhodom je izjavil novinarjem: »Vedno sem bil prepričan, da se lahko prepreči vojna. Tudi danes sem še uverjen o tem. Toda danes je usoda sveta v rokah enega samega človeka — pa naj govori kar hoče...«

Petkova seja nemškega državnega zbora v Berlinu

Na levi: Državni kancelar Hitler med svojim govorom. — Desno: Diplomatska loža. Predstavnika Anglije in Francije v Berlinu nista bila navzoča, zastopali so ju nižji uradniki

A NEKDOTA

V Sanssouci su primizli Friderika Velikega razpravljali o jeziki. Eden izmed nemških gostov je posebej hvalil nemščino, češ da je to najlepši jezik na svetu. Navzoč je bil tudi Voltaire, ki je dejal: »Oprostite, da ne morem deliti vaše sodb. Zame je nemški jezik strašno trd. Ko je Bog izgnal naše prastarše iz raja, je gotovo govoril nemški.«

VSAK DAN ENA

Krotičeva žena (levu): »Sultan, če ne boš priden, stopim natavnost k tebi v kletko!«

(©Tidens Tegner)

KOLESA
kupite dobro in po-
ceni tudi na obroke
pri
H. SUTTNER, Ljubljana
Brezobvezen ogled! Aleksandrova 6.

AGFA BILLY-CLACK Z VGRAJENO RUMENICO.
Dva ISOCHROM drobnozrnata
filma. Vsak film za 16 posnetkov.
samo = din 199.-
DOBIVA SE V VSEH FOTOTRGOVINAH.

Kulturni pregled

»Ljubljanski zvon« 3-4

Pozoren čitatelj bo nedvomno vzel z veseljem v roke marčevsko-aprilske zvezke »Ljubljanskega zvona«, ki je izšel ta teden, saj prinaša ta številka obilo lepega in miselnostno zanimivega čtiva. Na uvodnem mestu je objavljena dva dela obsegaajoča pesem Mileta Klopčiča »Krištofu Kolumbu Indije Komandije«. V tej lirski pesmi odmeva razpoloženje težkih dni, ko svoji bajni deželi »le pesmi prepevamo v dnevi viharjih, sred groze v nočeh«. V drugem delu pesmi odgovarja Krištof Kolumb na pesnikova vprašanja in originalno ubrani motiv iz življenja v optimistično tolažbo:

Hvalnice torej viharjem prepevajte, jadro jih naše veselo lovi.

Ne omedlevajte, morja preštevajte, ker za devetim deveta dežela leži.

Če ostanemo najprej pri poeziji, je treba takoj omeniti drugo iz današnjega razpoloženja zraslo pesem: Boža Voduška »Zračni napadi«, vizijo pojava, ki utegne v bodoči vojni postati kruta resničnost. S silo in plasko svojega pesniškega izraza slika Vodušek razpoloženo strahoto prizorov, ko Med treskom so po ulicah lijaki zavezali, sladkasto rdečilo v marogah je zidove poškopilo, frčali so razkosani vojaki.

Nadaljnji lirski sodelavec tega zvezka je Jem Ledina, ki je prispeval »Blazne verze«, v katerih se motivi vsakdanjega življenja prepletajo z ironijo ali z elegično noto. France Bezljaj, ki je v posebni študiji osvetlil osebnost in poezijo Tarasa Ševčenka, je prevel iz njegovih »Misli in domislic« štiri pesmi, Boris Rihteršič pa iz pesmi Bertolda Brechta značilne terine z naslovom »Nemška pesem«.

Lepa proza je zastopana v tej številki predvsem z dvema tehtnima prispevkoma Zvonovega urednika Juša Kozaka »Gledališka garderoba« in »V ateljeju«. Izmed teh so zlasti prvi stilno giblje v tistem, ki ga novo Kozakov proza značilnem svetu, ki ga označuje ciklus njegovih »Maske«. »Gledališka garderoba« je izrazit primer pripovedne proze, ki ponekod prehaja skoraj v umetniški esej in ki združuje življenjsko realnost z zdravo primesjo ironije in z aluzijami na socialno resničnost, tako zlasti v odstavku, kjer pisatelj pripoveduje, kako stari garderobier Cmoš presoja zgodovino. Vsekako je to odlični poskus sodobne proze in marsikdo se bo zamislil ob elegičnem koncu: »Živeti v garderobi, na potemni polti, je usoda starega Cmoša. In vendar, dokler bo živ, bo vsako pomlad izprašil in steval kostume, v katerih mu vedno iznova oživlja distilirana vsebina naše življenja. S hladno mimostjo jih bo zopet razobesil, ker mu je tudi grob le rekvizit v tragediji.« V drugem prispevku »V ateljeju« opisuje Juš Kozak obisk pri slikarju Rihardu Jakopiču na Mirju, pri čemer ne karakterizira samo okolja, v katerem ta naš vodilni umetnik ustvarja, mar-

več tudi označuje z nekaterimi potezami njegovo osebnost. Nov sodelavec Zvona je Inocenc Revaj, ki se predstavlja s prav zanimivim prozo »Slaniki«. Nadaljuje se Toneta Šifrerja daljša povest »Mladost na vasi« in pričuje o lepem pripovedniškem talentu mladega avtorja.

Najboljše so zastopani prispevki esej-skega značaja, razprave, študije in kritike. Prof. dr. Fr. Kidrič je prispeval iz svoje znanstvene delavnice nekoliko novih izsledkov z naslovom »Drobiž iz dobe restavracijske cenzure«. Tu se zopet bavi s cenzurnimi razmerami v štiridesetih letih in karakterizira dva značilna primera, kako so se umeli pesniki izogniti prestrogi pozornosti cenzure: primer Jožeta Zemlje in Prešernove »Šmarne gore«. Iz spisov F. X. Salde je B. Borko prevzel kratko študijo o Dostojevskem, ki obravnava domovinsko ljubezen avtorja »Besov« in vodilne misli njegove slavjanoilske usmerjenosti. F. Klemenec je pisec daljšega, še nedokončanega članka »Stvarni čut in nacionalizem«. V njem se pisec kritično in polemično bavi z nedavno izšlo knjigo prof. Vebra »Krščanstvo in nacionalizem«. Tone Šifrer označuje na nekaj straneh delo znanega slikarja Franceta Mihaliča. Ob 25-letnici pisateljskega delovanja Mirolava Križke je Bratko Kreft načel daljšo študijo o tem predstavitelju povojne hrvatske literature. O piscu »Hrvatskega boga Marsa« je bila že večkrat beseda v naših revijah in listih, prvo študijo o njegovem celotnem delu pa piše sedaj Kreft. Otton Berkopec je poslal iz Praga članek »Najnovije češke pesniške zbirke«, ki v njem označuje nekatere nove pojave v literaturi tik pred državno katastrofo. Bratko Kreft se v temperamentno spisanem članku »Slovaške pisarnice« bavi s slovaško politiko okrog zgodovinskega 14. marca in glorio stališče slovaških avtonomistov, ki je privedlo do razpada ČSR. K. Dobida razglablja najnovije pojave v slovenskem slikarstvu in kiparstvu (razstave v Ljubljani), medtem ko Dagmar Gulič obširneje poroča o zagrebški razstavi »Pol stoletja hrvatske umetnosti«. Zanimive so J. Pahorja »Marginalije o kritiki«, v katerih polemizira z dramskim kritikom Vl. Pavšičem, ki mu na to v posebnem članku odgovarja.

Med knjigami in dogodki čitamo Svetozarja Ilesiča oceno zbornika »Novi prispevki« k proučevanju socialnih problemov slovenske vasi. Fr. Bezljaj poroča o razpravi A. V. Izačenka »Narečje vasi Seles na Rožu«, Anton Ocvirk o Kidričevi Zgodovini slovenskega slovstva. Vl. Pavšič o Kresalovem »Studentu Stefanu«, A. Budal o četrtem zvezku Zupančičevih del, Pavšič o publikacijah Cankarjeve družbe in Juš Kozak o nje koledarju. Prispevek »Načrti sovjetskih pisateljev« in Vere Šermazanove članke »Ob Racinu« zaključujeta vsebinsko tako razgibani, vendar z linijo aktualnosti povezani zvezek.

beljaka o pesniku Slowackem in Debečevu recitacijo Slowackega poema »Oče okuženih« v prevodu dr. T. Debeljaka. Vstop k tej prireditvi je prost.

Ameriški pisatelj Louis Adamič je naslovil na slovenske podpornice organizacije v Ameriki apel, v katerem jih opozarja na možnost evropskih zapletljajev in na položaj slovenske zemlje v primeru kakšnih usdnih dogodkov v bodočnosti. Adamič predlaga, naj bi ameriške podpornice organizacije poskrbele, da bi imeli v Ameriki zbrane vse zaklade slovenske literarne kulture, t. j. več izvodov vseh pomembnejših slovenskih knjig. Obenem pravi, da bi bilo treba misliti tudi na usodo slovenskih pesnikov in pisateljev.

Ljubljanski operni pevec Ivan Franc je minule dni z velikim uspehom gostoval v zagrebškem gledališču. V Verdijevem »Trubadurju« sta nastopila obenem z njim Zinka Kunč-Milanov in bivši solist ljubljanske opere Marijan Rus, ki je pravkar sprejel angažman za dunajsko državno opero.

Nova italijanska književna nagrada. Društvo italijanskih pisateljev in založnikov je počastilo spomin Gabriela d'Annunzia.

100
uspehov
na
oglas
v
JUTRU

HEBONA

SIGURNOST

BRZINA

PREGLEDNOST

Vsi sodobni pripomočki za vaš urad — Obiščite me — Za časa ZZ znaten popust — R. Zeitler, Zagreb, Boškovičeva 42, telefon 79-90

Halo, gospodje pozor!

Veliko izbiri blaga za moške, športne in promenaške obleke za poletje nudi iz domačih in inozemskih tovarn po izvanredno nizkih cenah
TVRDKA

F. I. GORIČAR — LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 29.

KEE SO NOVI PROSTORI — JE TUDI ZALOGA VSA NOVA!

Krojaštvo 20. stoletja

NI VEČ PROBLEMATičNO
TEMVEČ JE PERFEKTNO.

Zamišljajte si, da strokovnjak ne more zgrešiti uspeha. Zatorej je pravi naslov

English workmanship

ŠLIBAR ŠTEFAN
MESTNI TRG 8/L

OBCINSKO GOSPODARSKO PODJETJE
V LJUTOMERU

razpisuje mesto

elektrotehničnega vodja

obč. električnega podjetja v Ljutomeru z nastopom službe 1. julija 1939.

Pogoji za sprejem: starost najmanj 25. let, mojsterski izpit in naš državljan. — Prošnje je predložiti s potrebnimi dokumenti do 1. junija t. l.

OGLAS

Uprava Oficirskega Doma v Ljubljani bo imela na dan 15. maja tekočega leta popoldne pismo oферtalno pogodbo za

ODDAJO v NAJEM menaže in bufeta Oficirskega Doma

Pogodba se bo sklenila v dvorani Oficirskega doma. Pogoji se dobe pri domačinu Oficirskega Doma.

Ljubljana, 2. maja 1939.

UPRAVA.

Stroje za obdelavo lesa!

t. j. za mizarstvo, kolarstvo itd. ter žagline naprave dobavi slej ko prej v najboljši izvedbi trdka

PETER ANGELO, d. z o. z.
LJUBLJANA — MIKLOŠICEVA 30
(Vhod Pražakova 8-I)

SAMO NEKOLIKO PAR VEC
in Vaše zdravje je sigurno zavarovano

„OLLA“
GUM. 2
Neprimerno bolj fina in zdrava.

Izolacije

proti vlagi in vročini, ploščice za oblaganje sten, mavce šamot in ves ostali

GRADBENI MATERIAL

dobite pri

Material

LJUBLJANA — TYRŠEVA C. 36/b.
Telefon 27-16 — Brzjaviti: Material

V samo 7 dneh Ta čudovita izprememba!

Gospodična S. je izrazila svoje nepopisno začudenje nad presenečljivim učinkom te nove zaga. Lepota v enem samem tednu.

Videti je
neverjetno, ali
POIZKUSITE
SAMI

V enem samem tednu! Na tisoče navdušenih žena je doseglo, da izgledajo za mnogo let mlajše. Brazde in gube so izginile! Učenjaki so odkrili, da nastanejo gube zaradi tega, ker koža s starostjo izgublja neke vitalne elemente. Vrnite koži s hrano te dragocene elemente in postala bo spet sveža in mlada.

barve. Uporabljajte jo vsak večer, ona bo redila in pomlajevala kožo med spanjem. Gube naglo izginejo. V enem tednu boete izgledali za leta mlajši. Čez dan uporabljajte belo hrano za kožo Tokalon. Ona razkroja zajedalce, zožuje razširjene žilnice in v nekaj dneh tudi najtemnejšo in najbolj raskavo kožo napravi mehko, belo in gladko.

ZAGREBŠKI SEJEM

KONCERTNI PAVILJON

TATRA TIP 87 8cilindrski zračno hlajeni, zadaj vgrajeni motor 75 HP. Cisto aerodinamična limuzina s 5-6 sedeži, maksimalna brzina 160 km na uro. Poraba benzina vsega 14 litrov na 100 km. — TATRA TIP 87b 4cilindrski zračno hlajeni motor 25 HP. — Znano solidna izdelava.

PETOVAR LAVOSLAV — TATRA-AUTO

ZAGREB

GAJEVA ULICA 8T. 42

TELEFON 71-17

ZAHVALA

Vsem, ki ste z nami sočustvovali ob bridki izgubi naše nepozabne dobre mamice, stare mamice, tašče, tete in svakinje, gospe

MARIJE ŠKERLJ roj. HLEBŠ

jo tolažili v njenih poslednjih urah življenja, jo obsuli s cvetjem in venc, kakor tudi prečast. duhovščini, čast. usmiljenkam, gg. nameščencem OUZD in uradništvu Ljublj. kred. banke, ter vsem onim, ki ste jo spremlili na njeni poslednji poti — naša prisrčna zahvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja v četrtek 4. t. m. ob pol 8. uri.

Ljubljana, Zagreb, dne 2. majnika 1939.

Žalujejo rodbine: ŠKERLJ, PREŠERN in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

V osemdesetem letu svoje starosti je doživel nocoj naša preluba mama, gospa

Marija Keslerjeva rojena TRENČEVA

VDOVA PO SODNEM SVETNIKU IN POSESTNICA NA BLEDU

Srčno ljubljeno pokojnico bomo pokopali dne 3. t. m. ob pol 5. uri popoldne iz hiše na Poljanski cesti št. 15, na pokopališče pri Sv. Križu, v LJUBLJANI, dne 2. majnika 1939.

MICA ČOPOVA, ANI ZUPANČIČEVA, VERA ALBRECHTOVA in SLAVA ŠVARČEVA, hčere — vnuki, vnukinja, zeta in ostalo sorodstvo.

Poljska kulturna prireditel v Ljubljani. Drevo ob 20. uri bo v verandni dvorani Uniona proslava poljskega narodnega praznika 3. maja, ki jo prireja Društvo prijateljev poljskega naroda. Spored obsega Chopinovo Mazurko v izvedbi ge. Marte Walyolowe, uvodno besedo častnega konzula Poljske, univ. prof. dr. Fr. Steleta, pevske točke Chojcekega, Nevladomskega in Noskowskega, ki jih bo pel Janez Lipušček, predavanje dr. Tineta De-

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Nedaleč od Cannesa, v Cap St. Martinu, je bivala cesarica. Konec marca se je cesar pripeljal k nji v Cap St. Martin. Franc Ferdinand je dobil vabilo, naj obišče cesarsko dvojico. Takoj je napovedal svoj obisk. Cesarska dvojica je upala, da ne bo mogel priti. Ali ni bil na smrtni postelji? Ali niso vsa poročila trdila, da mu ni rešitve? Zakaj mu zdravniki niso dali mirno umreti?

Prišel je — presenetljivo čil na oko. Obraz se mu je bil zaokrožil. Lica mu je pokrivala rdečica. To ni bila več jetična rdečica, ki mu je s svojimi lisami nekaj polivala bolni, blede obraz, ampak barva zdravja. Telo je bilo še medlo in slabotno, a vendar ni zbijalo vtisa, da bi propadalo. Cesarica je bila vesela, ko ga je videla tako izpremenjenega, nasmehnila se mu je in se čez nekaj minut naveličano odvrnila. Zdalj, ko se je vračal v življenje, je ni več zanimal.

Cesar ni pokazal, ali je vesel ali ne. Rekel je: »Torej ti je znano bolje, to je lepo. Na Dunaju so se bali, da je mnogo huje.« Franc Ferdinand je rekel: »Veličanstvo, ne samo, da mi je veliko bolje, ampak zdaj mi je že povsem dobro. Bolezen je došla premagana. Sovražniki, ki so me že pokopavali, se ne bodo malo jezili.« — Cesar se je vljudo nasmehnil in krenil k cesarici, ki jo je obdajala množica ljudi.

Franc Ferdinand je sklenil, da pri tej priliki napove cesarju pričetek delovanja, ki se ne bo ome-

jevalo samo na vojaško področje. V Petrogradu so pričakovali cesarjevega obiska. Franc Ferdinand je zadnji čas mnogo premišljeval o zvezni politiki Avstroogrske. Menil je, da mora Avstrija prejeti mogoče opustiti zavezništvo z Italijo in skleniti zvezo z Rusijo. To misel, ki jo je zastopalo že toliko avstrijskih državnikov, je Goluchowski srdito pobijal. Že zato se je hotel Franc Ferdinand zavzeti za zvezo z Rusijo.

Poprosil je cesarja za razgovor in ga vprašal, ali bo Goluchowski spremljal vladarja v Petrograd. »Seveda, saj je minister moje hiše«, je cesar odvrnil. Franc Ferdinand ni prenesel strogega pogleda njegovih sinjih oči. »Goluchowski«, je boječe dejal, čeprav se je bil namenil, da bo govoril zelo razločno in odločno, »Goluchowski je, kakor vsi vedo, nasprotnik Rusije, in njegova politika je Rusiji sovražna. V takšnih okoliščinah seveda ni mogoče doseči boljšega soglasja s Petrogradom. Da nisem za zdaj še potreben priznanja, bi prosil vaše veličanstvo, naj me vzame s seboj v Petrograd.« — »Na to ni misliti«, je odvrnil cesar in se odtegnil nadaljevanju razgovora.

Ko je bil spet v Cannesu, si je Franc Ferdinand očitil, zakaj ni dovolj odločno zastopal svoje stvari. Cesar je bil razločno odbil politični razgovor s prestolonaslednikom. »A vkljub temu«, je mislil Franc Ferdinand, »vkljub temu bi bil moral povedati vse, kar mi je na srcu. V Petrogradu ne imenujejo Goluchowskega nikoli drugače kakor »ce cochon de Golu«; to je nedavno Maravijev povedal. Poljak ne more nikoli zastopati koristi Avstrije, ampak samo svoje posebne koristi; prav tako kakor Madžar. Goluchowski bi najrajši danes ali jutri začel vojno z Rusijo. Za nas Habsburžane je pa zveza z Rusijo silno važna, ker moramo pomagati drug drugemu. Ali naj se morda opremo na angleško demokracijo ali celo na francosko republiko? To bi bilo blazno. Cesar menda ne raz-

me tega, Goluchowski ga preplahotava. Jaz pa ne bom mirno gledal, kako spravljajo državo na nič. Samo nekaj leta zdravja mi dajte, pa bodo Goluchowski in njemu podobni videli, koliko je ura!« Zdalj si je moral še priznati. Tako slab je bil še, da je moral po vse dni ležati v počivalniku. A moč njegove volje je že rasla, že mu je bilo težko krotiti svojo željo po dejanjih. Pisma je pisal še s svinčnikom, ker mu je bilo držanje peresa prenaporno, toda njegov svinčnik je že snavel široke načrte, ki naj bi vsaj pripravljali veliki načrt, ko ga pred zasedbo prestola ni mogel uresničiti. Od dne do dne je bil odločnejši in podjetnejši. Dosegel je, da je bil njegov višji dvornik, grof Thun, velikaš, ki je znal samo ukazovati, ne ubogati, odpo-klican; ustrežljiv plemenitaš, ki je spoštoval sleherno nadvojvodovo željo, grof Traun, je postal višji dvornik. Z nadaljnjimi željami Franc Ferdinand za zdaj cesarja ni hotel nadlegovati; zdaj, ko je bil zdrav, je hotel po načrtu utrditi svoj položaj in zgraditi proti cesarjevi moči svojo lastno moč, ki si jo bo polagoma osvojil. Hotel je biti neprijeten prestolonaslednik. Staremu birokratu, ki je sedel na prestolu, je hotel polagoma izviti oblast iz rok.

Prišel je teden velike preiskave, ki jo je hotel dr. Eisenmenger izvršiti skupno z več drugimi zdravniki, da bi dal nadvojvodi gotovost popolnega ozdravljenja. Preiskava je obrodila uspeh, ki sta ga oba, Franc Ferdinand in njegov telesi zdravnik, s tesnobo v srcu pričakovala. Zdravniki so spoznali, da je Franc Ferdinand zdrav. Pripočeli so mu, naj iz previdnosti še nekajkrat preizkusi mrzli letni čas na jugu, toda ugotovili so, da ni pustila bolezen niti sledu kakne nevarnosti. Zdravniško nadzorstvo je bilo poslej odveč.

Franc Ferdinand je odločil zdravnika, ki mu je bil rešil življenje. Nato je pisal Zofiji. Prepričan je bil, da mu je rešila življenje ona, ne zdrav-

nik. Pisal ji je, da je ozdravel in da mora zdaj izpolniti dano besedo in biti vsa njegova.

Cetrti del
BOJ ZA ŽENO
Dvorna dama

Franc Ferdinand je bil vrnjen življenju. Počasi je začel za zapadati. Počasi, okorno se je začel veseliti. Počasi je začel verovati v svojo srečo. Nič več ga ni, kakor v minulih letih, mučen kašelj budil iz spanja. Mirno sope se je predramljal ter zavzel, vzhlen videl in čutil: srajca je bila suha, ne več prepojena z nočnim potom bolezn. Krasno je bilo novo življenje brez nočnega potu, brez kislasto vlažnega duha po grozoti smrti. Ozdravele prsi so se širile, vsi organi ozdravelega telesa so se krepili, ko je plaval po njih zdrava kri. Ko je zjutraj odpiral oči, se je z nežnimi rokami ljubeče božal po suhi srajci, po zdravu sopeh prsih. Dolgo se je bil sovražil, zdaj se je začel ljubiti. Ljubil je svoje ozdravele prsi, svojo sapo, ki je bila od tedna do tedna močnejša, svoje srce, ki je upolno utripalo in se polajalo sveta. Zdalj je gledal na svet drugače kakor prej. Začenjal je ljubiti drevesa v Konopištu. Zadnja leta jih je sovražil, ker se je bal, da ne bo več ukaal novega zelenja prihodnje pomladi. Začenjal je ljubiti vodo, reke in ribnjake, ki se ni prej, boječ, bolan, poln strahu pred smrtjo, nikoli kopal v njih. Začenjal je ljubiti zrak, ki ga je imel mnogo let za sovražnika, zrak, v katerem se je nevidno skrivala smrt, nevarni zrak, v katerem so se nevidno vrtinčile vsi prehladi in razgretja, vse bolezenske kali in znanilke smrti ter obkoljevale bolne prsi. Zdalj se zraka ni več bal. Kopal se je v njem, se mu vdal, se z njim igral, ga poljubljaj in se mu dajal poljubljati. Po cele ure je hodil po konopiškem parku in mislil: »Živim! Živel bom. Zdrav sem!«

MALI OGLASI

Službo dobi

Damska krojačica
Bila majhna pomočnica. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11170-1

Krojaška
za velike komade in damsko delo sprejme. Gledališka ul. 12. prva vrata pred hišnikom. 11156-1

Damsko frizerko
dobro, samostojno delavko, sprejme proti dobri plači salon Gledališka ul. 12. Kongresni trg 6. Nastop po dogovoru. 11150-1

Perico
dobro moč, sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11148-1

Postrežnico
od pol 10. do 3. ure popoldne, sprejem. Gledališka ul. 12. prva vrata pred hišnikom. 11138-1

Frizerko
mlajše moč in učeno. — sprejem takoj. Just. Lov. 2. Cesta 29. oktobra. 11137-1

Frizerko in vajenico
sprejme takoj ali 15. maja. Zavri Milana, frizer, St. Vid nad Ljubljano. 10932-1

Maljše stalne
slikarje sprejme večje podjetje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11141-1

Mehanika
ki se razume na ročne pletilne in motorne stroje in ima vedno na voljo, sprejme tovarna pletenja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Na delu«. 10744-1

Lesorezbar
ktpar, za pohištveno rezbearjo dobi mesto pri A. Amann, Trzin. 10933-1

Postrežnico
zelo čisto in pošteno, sprejem. Dukičeva ul. 8-III, vrata 9. 11126-1

Trgovskega pomočnika
maljše, vsajšne prostega, sprejem takoj. Prednost imajo kavicje zmožni. Ponudbe z navedbo plače in dosežanih služb na ogl. odd. Jutra pod »Zeleznica stroka«. 11219-1

G. T. Rotman:
S Pegazom — okrog sveta

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Kuharico in natakario

izem takoj. Gostilna Bergant, Trnovo, Cerkvena 3. 11222-1

Služkinjo
za vse, vajeno otoka, sprejem takoj. Francič, Ljubljana, Stožice 152. 11209-1

Kavarniška kuharica
mlajša moč, dobi mesto. — Točaj, Kranj. 11208-1

Frizerko
mlajšo in dobro moč, sprejem v službo, večjo v vseh strokah. Franc Buzovič, Tržaška c. 62, Ljubljana. 11190-1

Dobro prodajalko
izveščano v modni stroki, izem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra prodajalka«. 11185-1

Pisarniško praktikancko
izem. za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »St. Vide«. 11206-1

Postrežnico
pridno, pošteno, sprejem. Gledališka ul. 13, visoko, pritičje, levo. 11178-1

Službe išče
Natakarica
zmožna kavicje, želi do 15. maja spremiti službo. Po možnosti v Ljubljani. Ponudbe pod »Prijazna« na ogl. odd. Jutra. 11154-2

Ljubljancanka
stara 40 let, vdova brez otrok, lepa nastopa, solidna, inteligentna, želi mesto gospodinjice pri samostojnem gospodarstvu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Harmonija«. 8619-2

Prvovrstna šivilja
z dobrih okusov, večja vseh damskih plaščev, kostumov in oblik, er šivat na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11165-2

Abiturientka
z veliko matura in s smislom za žurnalistično, išče primerne zaposlitve. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11160-2

Šivilja
želi službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11191-2

G. T. Rotman:
S Pegazom — okrog sveta

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Trg. praktikant

ki se je učil že 2 leti in ima Christofev trg. tečaj, vsajšne je prost, samski in nekadilci, išče mesto za dopolnitev trg. učne dobe v mešani stroki proti hrani in stanovanju. Ponudbe prosa na ogl. odd. Jutra pod »Agilen in vesten 24«. 11147-2

3.000 din
dam onemu, ki mi preskri stalno službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11149-2

Pisarniška moč
dobro, v vsem verzirana, prevzame 2 do 3 krat tedensko popoldansko službo. Pisati na ogl. odd. Jutra pod »Resna moč«. 11171-2

Absolvent
državne dvostranske trgovske šole, išče primerne zaposlitve. Dopise na podružnico Jutra v Celju pod šifro »Dobro izveščane«. 11217-2

Knjigovodja - bilancist
z dolgoletno prakso, zaupna moč, želi premenjati mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna knjigovodja«. 11207-2

Vajenci (ke)
za trgovino, sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten vajence«. 11218-4

Zasluzek
Vsako prepisovanje na stroj prevzame na dom. Naslov pustiti v ogl. odd. Jutra. 11186-3

Previde
vsake vrste iz francošine, angleščine in nemščine izvršujem po zmernih cenah. Instrukcije iz istih predmetov. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11177-3

Pouk
Strojepisni pouk
večerni tečaj, oddelki od 1/2. do 8. in od 1/2. do 9. ure zvečer za začetnike in izveščane. — Novi tečaj se bodo pričeli 3. maja 1939. Najnižja šolnina. Moderna in največja strojepisnica s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vsa tozadevna posojila dobite dnevno do 8. ure zvečer pri ravateljstvu Christofovega zavoda. Ljubljana, Domobranska 15, telefon št. 48-43. 8666-4

Potniki
za izložbe krom-črke, premične aparate in stojala za razne stroke. Prospekte na zahtevo. Istom se sprejme zastopnik. Radani: Zagreb, Nikoličeva ulica 16. 10809-5

Dragocenost
Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah
CERNE — juvelir, Ljubljana, Wolfova ul.

Pohištvo
Prodaj
jedilnico, spalnico, salonsko garnituro, otomane, lustre itd. Askercova 13, pritičje. 11202-12

Kompletna spalnica
350 din. Omara, postelja in omarica, vse trd les, čisto, prodaj. Tavčarjeva ulica 3, III, levo. 11197-12

G. T. Rotman:
S Pegazom — okrog sveta

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Tečaj je svetilka odnehala, gospod
Clubswayer je tebeblni po tleh, prodajalka rib je zletela pod voziček, in mrzle, spolzke, še na pol žive ribe so se ji usule na obraz. Kar zona jo je obilavala, ko je čutila za vratom čopotajoče, gomazeče repke morskih listov.

Glasbila

Pianino
malo rabljen, ugodno napredaj radi selitve. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11223-26

Pridelki
Orehova jedra
in med dobite najceneje v Mednari, Ljubljana, Zidovska ul. 6. 10863-33

Prodaj
Zvočno aparatur
18-vatno, z gramofonom in zvočnikom, prodaj za 2.000 din ali zamenjaj za kromatično harmoniko ali mali kino 9.5. S. P. Moste, Predovičeva 7, I. n. 11151-6

Otroški voziček
najnovjši, globok, skoraj nov, prodaj. Bergele, Bežigrad 14, I. 11158-6

Enoletne karpe
za vlaganje ima na razpolago Uprava št.